

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ**

**Кваліфікаційна робота
магістра**

**на тему МОВНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИСВІТЛЕННЯ ВІЙСЬКОВО-
ПОЛІТИЧНИХ НОВИН В СУЧАСНОМУ АНГЛОМОВНОМУ
ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ**

Виконав: студент 2 курсу,
групи 8.0352-а
спеціальності 035 Філологія
спеціалізації 035.041 Германські мови
та літератури (переклад включно),
перша – англійська
освітньо-професійної програми
Мова і література (англійська)
Ткачук Тарас Анатолійович

Керівник д.ф.н., проф. Веремчук Е. О.

Рецензент к.ф.н., доц. Шевчук О. В.

Запоріжжя – 2024

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Факультет іноземної філології _____

Кафедра англійської філології та лінгводидактики _____

Освітній рівень магістр _____

Спеціальність 035 Філологія _____

Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська _____

Освітньо-професійна програма Мова і література (англійська) _____

Затверджую

Завідувач кафедри _____

Надточій Н. О. _____

«__» _____ 20__ року

**ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА
ТКАЧУКА ТАРАСА АНАТОЛІЙОВИЧА**

1. Тема кваліфікаційної теми магістра (проєкту) «Мовні особливості висвітлення
військово-політичних новин в сучасному англійському публіцистичному
дискурсі»

Кевірник кваліфікаційної роботи (проєкту) Веремчук Ельдар Олександрович, д.ф.н.,
професор

затверджені наказом ЗНУ від «11» квітня 2023 року № 521-с.

2. Строк подання студентом кваліфікаційної роботи 4 березня 2024 р.

3. Вихідні дані до кваліфікаційної роботи (проєкту)

Теоретичні засади дослідження поняття «дискурс», його структури та класифікації;
газети, журнали та Інтернет-агентства новин Сполучених Штатів Америки і Великої
Британії.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно
розробити)

1) Проаналізувати особливості тлумачення поняття «дискурс», його функції та
основні підходи до класифікації; 2) визначити властивості та види публіцистичного
дискурсу; 3) виділити спільні лексико-семантичні та стилістичні особливості
висвітлення громадянської війни у Сирії, китайсько-тайванського дипломатичного
конфлікту та російської агресії щодо України у публіцистиці Великої Британії та
Сполучених Штатів Америки; 4) проаналізувати основні лексико-семантичні та
стилістичні відмінності у висвітленні вказаних конфліктів у британській та
американській публіцистиці.

5. Консультанти кваліфікаційної роботи (проєкту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Вступ	Веремчук Е. О., д.ф.н., професор	25.05.2023	25.05.2023
Розділ 1	Веремчук Е. О., д.ф.н., професор	26.06.2023	26.06.2023
Розділ 2	Веремчук Е. О., д.ф.н., професор	05.09.2023	05.09.2023
Розділ 3	Веремчук Е. О., д.ф.н., професор	05.11.2023	05.11.2023
Висновки	Веремчук Е. О., д.ф.н., професор	15.01.2024	15.01.2024

6. Дата видачі завдання 05.05.2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи магістра	Строк виконання етапів роботи (проєкту)	Примітка
1.	Пошук наукових джерел з теми дослідження, їх аналіз	травень 2023	виконано
2.	Добір фактичного матеріалу	травень 2023	виконано
3.	Написання вступу	червень 2023	виконано
4.	Написання першого (теоретичного) розділу	серпень 2023	виконано
5.	Написання другого (практичного) розділу	жовтень 2023	виконано
6.	Написання третього (практичного) розділу	грудень 2023	виконано
7.	Формування висновків	січень 2024	виконано
8.	Проходження нормоконтролю	березень 2024	виконано
9.	Одержання відгуку та рецензії	березень 2024	виконано
10.	Захист	березень 2024	виконано

Автор роботи несе персональну відповідальність за відсутність в роботі несанкціонованих текстових запозичень (академічного плагіату).

Магістрант _____ Т. А. Ткачук _____
(підпис)

Керівник роботи _____ Е. О. Веремчук _____
(підпис)

Нормоконтроль пройдено
Нормоконтролер _____ Е. О. Веремчук _____
(підпис)

РЕФЕРАТ

Дипломна робота – 70 стор., 145 джерел

Об'єктом дослідження є публіцистичний дискурс як явище сучасної лінгвістики.

Метою роботи є визначення лексико-семантичних та стилістичних особливостей висвітлення військово-політичних новин у сучасному англomовному публіцистичному дискурсі.

Теоретико-методологічні засади: ключові положення теорії дискурсу в лінгвістиці (З. Харріс, Х. Хаберланд, Р. Фаулер, Р. Еріксон, Д. Метісон, Т. ван Дейк, В. Карасик, Т. Добросклонська, Н. Арутюнова, Е. Куш, Н. Карпчук, О. Мосейчук, Ф. Бацевич, І. Шевченко, О. Хорошун та інші).

Отримані результати: було проведено порівняльний аналіз англomовної публіцистики Великої Британії і Сполучених Штатів Америки у контексті висвітлення ними наймасштабніших збройних та дипломатичних конфліктів сучасності та виявлено такі особливості: 1) суб'єктивність у характеристиці конфліктів (автори статей займали антиасадівську, антикитайську та антиросійську позиції); 2) превалювання ідіом поміж інших лексичних конструкцій, що найбільше спостерігається в американській пресі; 3) поміж стилістичних мовних засобів найбільш розповсюдженими є метафори та порівняльні конструкції. Це дає змогу публіцистиці здійснювати маніпулятивний вплив як на окремого читача, так і на суспільство загалом.

Ключові слова: *дискурс, публіцистичний дискурс, новини, періодична преса, фразеологізми, стилістичні засоби, військовий конфлікт*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 АНГЛОМОВНИЙ ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ДИСКУРС ЯК ОБ’ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИЧНОЇ НАУКИ	7
1.1 Поняття «дискурс» як об’єкт сучасних лінгвістичних досліджень..	7
1.2 Особливості та основні види публіцистичного дискурсу	14
РОЗДІЛ 2 ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВО- ПОЛІТИЧНИХ НОВИН У ПУБЛІСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ	22
2.1 Специфіка висвітлення громадянської війни в Сирії у британській публіцистиці	22
2.2 Специфіка відображення китайсько-тайванського конфлікту у періодиці та Інтернет-агентствах Великої Британії	29
2.3 Специфіка висвітлення агресії росії щодо України у публіцистиці Великої Британії	38
РОЗДІЛ 3 ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВО- ПОЛІТИЧНИХ НОВИН У ПУБЛІЦИСТИЦІ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ	45
3.1 Специфіка висвітлення громадянської війни у Сирії у публіцистиці Сполучених Штатів Америки	45
3.2 Специфіка відображення китайсько-тайванського конфлікту у періодиці та Інтернет-агентствах США	52
3.3 Специфіка висвітлення агресії росії щодо України в американській публіцистиці	61
ВИСНОВКИ	68
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	71

ВСТУП

Нині особливе місце у суспільно-політичному житті провідних держав світу посідає публіцистика, до якої, насамперед, відносять газети, журнали та Інтернет-агентства новин зі статтями щодо аналізу актуальних міжнародних подій та їх авторської оцінки, інтерв'ю відомих політичних діячів тощо. Вказані джерела є, водночас, основою для досліджень у галузях гуманітарних наук (передусім, історії та іноземної філології). Так, періодична преса розглядається як частина публіцистичного (або масмедійного) дискурсу як об'єкту лінгвістичних та лінгвокультурологічних досліджень.

З огляду на це, аналіз мовних особливостей висвітлення в англomовній публіцистиці новин, пов'язаних із сучасними найбільшими військово-політичними конфліктами чи дипломатичними протиріччями у світі дає змогу дещо по-новому оцінити авторські інтенції з метою впливу на читача (наприклад, навіювання та маніпуляції), простежити трансформацію лексико-семантичного і стилістичного ряду періодичної преси та з'ясувати основні фактори впливу на концепт публіцистичного дискурсу в умовах сьогодення.

Поміж найвідоміших дослідників дискурсу як явища можна відзначити західних лінгвістів З. Харріса, Х. Хаберланда, Р. Фаулера, Р. Еріксона, Д. Метісона, П. Серіо та Т. ван Дейка, російських вчених В. Карасика, Т. Добросклонську, Н. Арутюнову, а також вітчизняних науковців Е. Куш, Н. Карпчук, О. Мосейчук, Ф. Бацевича, І. Шевченко, О. Хорошун, Н. Ковальську та Н. Рябокiнь. Основні лексико-семантичні особливості висвітлення сучасних військово-політичних новин проаналізовано, базуючись на такій англomовній періодиці та Інтернет-агентствах, як “The Guardian”, “The Times”, “The Daily Telegraph”, “The New York Times”, “The Washington Post”, “USA Today”, “Newsweek”, “BBC News”, “CNN” та “Reuters”.

Незважаючи на значний інтерес до проблематики вивчення періодичної преси та публіцистичного дискурсу загалом, у лінгвістиці досі наявні дискусійні положення. Так, поміж дослідників все ще немає єдиної позиції

щодо тлумачення поняття «дискурс», його класифікації та основних функцій, характерних рис з огляду на сучасний розвиток діджиталізації та поступового витіснення паперових джерел інформації Інтернет-ресурсами.

Актуальність роботи полягає в необхідності дослідження особливостей висвітлення у періодичній пресі новин, пов'язаних з наймасштабнішими військово-політичними конфліктами сьогодення (громадянської війни у Сирії, агресії росії щодо України та дипломатичного загострення китайсько-тайванських відносин), оскільки вони відіграють значну роль в житті суспільства.

Наукова новизна полягає у визначенні лексико-семантичних та стилістичних особливостей сучасної англomовної публіцистики Великої Британії і США у контексті висвітлення актуальних військово-політичних новин світу.

Об'єктом дослідження є публіцистичні повідомлення, які висвітлюють сучасні збройні конфлікти.

Предметом дослідження є лексико-семантичні та стилістичні особливості публіцистичних текстів

Метою дослідження є комплексний аналіз лексико-семантичних та стилістичних особливостей висвітлення військово-політичних новин у сучасному англomовному публіцистичному дискурсі.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі **завдання**:

1) проаналізувати особливості тлумачення поняття «дискурс», його функції та основні підходи до класифікації «дискурсів»;

2) з'ясувати сутність терміну «публіцистичний дискурс» та визначити його властивості як об'єкту лінгвістичних досліджень;

3) виділити спільні лексико-семантичні та стилістичні особливості висвітлення громадянської війни у Сирії, китайсько-тайванського дипломатичного конфлікту та російської агресії щодо України у публіцистиці Великої Британії та Сполучених Штатів Америки;

4) проаналізувати основні лексико-семантичні та стилістичні відмінності у висвітленні громадянської війни у Сирії, китайсько-тайванського дипломатичного конфлікту та російської агресії щодо України у британській та американській публіцистиці.

Матеріалом дослідження стали: 1) періодична преса та Інтернет-агентства новин Великої Британії: “The Guardian” (7 газет), “The Times” (9 газет), “The Daily Telegraph” (7 газет), “BBC News” (8 публікацій), “Reuters” (9 публікацій); 2) публіцистика Сполучених Штатів Америки: “The New York Times” (9 газет), “The Washington Post” (7 газет), “USA Today” (7 газет), “Newsweek” (7 журналів), “CNN” (8 публікацій).

Методи. Дослідження здійснювалося із застосуванням таких методів і прийомів: лінгвістичного спостереження (для фіксації мовного матеріалу американської та британської публіцистики), лексико-семантичного аналізу (для визначення основних лексичних конструкцій (фразеологізмів, неологізмів, іншомовних слів) та їх подальшого тлумачення у контексті висвітлення в англomовній періодиці), описового (з метою виділення та систематизації лексико-семантичних та стилістичних особливостей періодичної преси та Інтернет-агентств новин Великої Британії і США), інтерпретації (з метою виявлення зв'язку мовної специфіки англomовних публіцистичних текстів з міжнародно-політичними реаліями сьогодення та їх історичною ретроспективою), зіставного (для встановлення спільних та відмінних рис у висвітленні сучасних військово-політичних конфліктів у періодиці Великої Британії та Сполучених Штатів) і структурного (з метою глибшого занурення у британський та американський варіанти англійської мови, наявні у публіцистичних текстах).

Практичне значення дослідження полягає у перспективі використання його результатів під час проведення практичних занять з англійської мови, лексикології, текстології та дискурсології.

Робота пройшла **апробацію** на 1 науково-практичній конференції та у статті наукового фахового журналу України категорії «Б». Результати дослідження представлено у 2-х публікаціях:

1. Веремчук Е., Ткачук Т. Лексико-семантичні та стилістичні особливості висвітлення китайсько-тайванських відносин в американській публіцистиці (з 2021 по 2023 рр.). *Folia Philologica*. Київ : Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2023. № 5. С. 12–19.

2. Ткачук Т. Стилiстичнi особливостi висвітлення подiй росiйсько-української вiйни у британській публіцистиці. *Modern science: actual problems : IX International Scientific and Practical Conference*. Manchester : SC. Scientific conferences, 2023. P. 101–103.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновку та списку використаної літератури.

У вступі наведено загальні відомості про дану наукову працю, а саме – визначення актуальності теми дослідження, його мети, завдань, новизни, об'єкту та предмету, практичного значення, а також структурування роботи.

У першому розділі подано загальні відомості про поняття «дискурс» у філологічній науці, водночас, особливу увагу звернено на тлумачення терміну «публіцистичний дискурс», розглянуто проблеми класифікації та функціонування дискурсу.

У другому розділі вміщено власний аналіз лексико-семантичних та стилістичних особливостей висвітлення громадянської війни у Сирії, сучасних китайсько-тайванських відносин та російсько-української війни у періодичній пресі та Інтернет-агентствах Великої Британії.

Третій розділ містить власний аналіз мовних особливостей відображення вказаних військово-політичних конфліктів у публіцистиці США.

У висновках представлено узагальнені результати проведеного дослідження.

Загальна кількість сторінок – 70, кількість використаних джерел – 145.

РОЗДІЛ 1

АНГЛОМОВНИЙ ПУБЛІЦИСТИЧНИЙ ДИСКУРС ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНОЇ ЛІНГВІСТИЧНОЇ НАУКИ

1.1 Поняття «дискурс» як об'єкт сучасних лінгвістичних досліджень

Одним з провідних понять у сучасній лінгвістиці є «дискурс», щодо тлумачення якого дослідники багатьох поколінь не мали єдиної концепції. Поняття походить з латинської мови пізнього періоду (“discursus”) у значенні «обмін ідеями». Пізніше термін інтегрувався до середньоанглійського варіанту мови і тлумачився, як «здатність мислити» (вперше у такому сенсі використаний у XV ст.) [Merriam-Webster]. Як об'єкт лінгвістичних досліджень «дискурс» було введено у середині XX ст. американським дослідником З. Харрісом під час аналізу тексту з погляду його сприйняття у специфічній соціокультурній ситуації [Harris 1952, с. 1-3]. Оксфордський словник сучасної англійської мови “Advanced Learner’s Dictionary” вміщує таке тлумачення терміну «дискурс»: це – одиниця письмової чи усної мови та її використання з метою створення «значення» [Oxford Learner’s Dictionaries].

Щодо аналізу концепту «дискурс» у працях закордонних лінгвістів за останні 30 років, то необхідно, на наш погляд, відзначити роботи професора Амстердамського університету Т. ван Дейка та французького дослідника П. Серіо. На думку голландського вченого, «дискурс» виявляється, передусім, як акт комунікації (тобто обміну інформацією) між мовцем та слухачем у певному контексті (наприклад, часовому та просторовому). Водночас, вказаний процес може вміщувати як вербальні, до яких Т. ван Дейк відносив поняття «текст», так і невербальні елементи [Dijk 1998, с. 193-194]. На думку П. Серіо, термін «дискурс» необхідно характеризувати не лише, як «мовлення», спілкування, а й як засіб впливу на реципієнта (тобто читача, або слухача) [цит. за: Demianova, Abisheva 2019, с. 2903].

Водночас, досить багато лінгвістів трактують термін «дискурс» дещо ширше, ніж звичайний акт комунікації. Так, сучасний соціолог і філософ Ю. Хабермас вважав сутністю поняття не «мову» чи «мовлення» взагалі, а лише «спілкуванням особливого роду», «рефлексивною формою дії», яка застосовується з метою досягнення консенсусу між співрозмовниками щодо визначеної проблеми [Stanford Encyclopedia of Philosophy]. Французький філософ і культуролог М. Фуко розширив термін до значення «історично обумовленої ментальності» народу – носія певної мови. При цьому основним чинником як формування, так і збереження «дискурсів», на його думку, є нібито свідомість людини за аналогією до «періодів» в історії [Foucault 1972, с. 130-131].

Сучасна російська лінгвістка Т. Добросклонська у своїй статті визначила три основні підходи до визначення «дискурсу»: структурний (акцент, передусім, на комунікативній моделі, результаті мовлення), функціональний (зв'язок спілкування з іншими сферами людської діяльності), тематичний (акцент на актуальних та соціально важливих проблемах, на які у певний момент часу громадськість звертає особливу увагу – фемінізм, расова дискримінація, тероризм тощо) [Добросклонская 2014, с. 182].

В останні роки поняття досить часто зустрічається у працях вітчизняних лінгвістів. Наприклад, Е. Куш описала термін як «форму соціальної практики та соціальної дії» [Куш 2017, 263]. Так, українська дослідниця фактично підтримала ідею Т. ван Дейка щодо зв'язку понять «дискурс» та «комунікація»: на її погляд, ці два терміни можуть за певних умов вважатися синонімами [Сизоненко, Куш 2020, с. 236]. Н. Карпчук, професорка кафедри міжнародних комунікацій та політичного аналізу ВНУ імені Лесі Українки, у своїй монографії, взагалі, представила 14 різних тлумачень поняття «дискурс» [Карпчук 2006, с. 8-9]. Тому варто погодитися з думкою російського дослідника В. Карасика щодо вираженого суб'єктивного характеру поняття «дискурс», який реалізується «у ситуації спілкування»

[Карасик 2002, с. 189, 300], водночас зауважимо, що термін можна охарактеризувати і на рівні глибинної свідомості цілих народів.

З огляду на це, найбільш ґрунтовним тлумаченням концепту «дискурс», на нашу думку, є формулювання професора університету Кентербері Д. Метісона: «Найефективніші підходи до дискурсу – це ті, які поєднують детальний аналіз мови... з аналізом соціальної структури та культурної практики» [Matheson 2005, с. 12].

Чимало дослідників виділяють структурні елементи та особливості «дискурсу» з метою з'ясування його основних відмінностей від інших найпоширеніших лінгвістичних понять. Так, на думку Т. ван Дейка, термін необхідно тлумачити у поєднанні двох компонентів: а) лінгвістичних (лексика, її форми в реченні, саме речення, як складова висловлювання); б) екстралінгвістичних (впливу соціальних, соціокультурних, психологічних, когнітивних, прагматичних чинників на певну комунікативну ситуацію) [цит. за: Demianova, Abisheva 2019, с. 2903]. На погляд Н. Карпчук, характерною рисою будь-якого дискурсу є фактичне протиставлення його змісту, який дослідник назвав «диктумом», та його інтерпретацію адресантом (тобто індивідуальну оцінку автора повідомлення) – «модусу» [Карпчук 2006, с. 14-15]. Британський дослідник та один із творців дискурсивної психології Дж. Поттер виокремив «зміст» публікацій (висловлювань) від їхньої «форми» [Potter, Wetherell 1995, с. 81-82]. Водночас, ключовою частиною «дискурсу» лінгвіст вважав саме «форму», оскільки реципієнти начебто надають значення визначеному обсягу інформації зважаючи, передусім, на когнітивні, психологічні та інші засоби, які використовує оповідач у комунікативній ситуації [цит. за: Demianova, Abisheva 2019, с. 2904]. Французький дослідник Ж. Женетт інтерпретував поняття «форма» як «стиль», стверджуючи, що нібито «немає дискурсу без стилю», а «стиль є його аспектом» [цит. за: Demianova, Abisheva 2019, с. 2905]. У цьому сенсі необхідно, на наш погляд, звернути увагу на працю дослідника англомовного дискурсу Р. Картера, у якій проведено аналіз найпоширеніших в англійській мові форм («стилів»): розмов

у побуті, анекдотів, віршів, рекламних оголошень, оповідань тощо [цит. за: Demianova, Abisheva 2019, с. 2904].

В. Карасик у своїй монографії поряд з поняттям «стиль» застосовував також термін «тональність». На думку дослідника, «тональність дискурсу» – це його основні параметри залежно від цілей у контексті комунікативної ситуації: серйозність / несерйозність, побутовість / ритуальність, спрямований на збільшення чи зменшення дистанції під час розмови тощо [Карасик 2002, с. 194].

Досить часто поміж дослідників тривають дискусії щодо співвідношення термінів «дискурс» і «текст». Так з погляду трактування «дискурсу», як комунікативного акту, «текст» характеризується як сукупність речень, водночас «дискурс» розглядається як послідовність мовленнєвих ситуацій (тобто «текст» + екстралінгвістичні фактори) [Разумна 2018, с. 122]. На думку Н. Карпчук, вказані два поняття досить схожі, однак основною відмінністю між ними є начебто ступінь завершеності комунікативної ситуації («дискурс» – «процес, що протікає у конкретному реальному часі») [Карпчук 2006, с. 9]. Професор Львівського національного університету імені Івана Франка І. Бехта трактував «дискурс» як значно ширший феномен на рівні «логіки, психології і філософії», у той час як «текст» – лише як одиницю спілкування [цит. за: Разумна 2018, с. 121-122]. З цього випливає, що «дискурс», вочевидь, складніше піддається аналізу (на думку датського лінгвіста Х. Хаберланда, проаналізувати можливо лише «текст»).

У цьому сенсі потрібно звернути увагу на досить поширену в останні десятиліття тенденцію виокремлення спеціальної дисципліни під назвою “discourse analysis” від традиційної “formal linguistics”. Так, на думку Д. Метісона, якщо формальна лінгвістика оперує лише категоріями «тексту» (тобто правилами синтаксису, фонології, граматики), то «дискурс-аналіз» – термін міждисциплінарний і начебто не може досліджуватися без допомоги соціологів, антропологів, філософів та психологів [Matheson 2005, с. 3]. Крім того, уже згаданий філософ М. Фуко зробив висновок, що поняття «текст» є

символом неправильного підходу у дослідженні письмових джерел інформації. Він стверджував, що все, що потенційно піддається аналізу, існує у вимірі «дискурсу», тобто поверхнєве сприйняття інформації начебто належить до «переддискурсивного рівня». Іншими словами, поняття «текст», на думку філософа, потрібно розглядати як «дискурс» [Foucault 1972, с. 76]. Радянська дослідниця Н. Арутюнова, навпаки, заперечувала можливість відтворення прямого зв'язку між писемними історичними джерелами і життям суспільства у попередні епохи. На її погляд, застосування поняття «дискурс» можливе лише для ситуацій сьогодення, у той час як «текст» необхідно використовувати для аналізу соціумів віддалених періодів історії [Арутюнова 1990, с. 136].

Усі вказані підходи до співвідношення двох понять, на наш погляд, узагальнив російський дослідник В. Карасик, який у своїй монографії виділив три рівні аналізу тексту: стилістичний («текст» – результат мовлення, зафіксований у письмовій формі), лінгвістичний («текст» – явище, «занурене» у ситуацію спілкування в реальному часі) та лінгвокультурний («текст» відображає глибинні особливості менталітету народів, їх «ціннісних домінантів» і, вочевидь, максимально наближається до поняття «дискурс») [Карасик 2002, с. 188-189].

Залежно від сфер застосування, «дискурс» має свої різновиди. Так, В. Карасик виділяє понад 10 типів, кожен з яких має особливості та власні підходи до вирішення актуальних проблем. При цьому дослідник об'єднує їх у дві великі категорії: побутові (неофіційні) та інституційні (офіційні) [Карасик 2002, с. 194-196, 208]. Водночас, американський лінгвіст, професор когнітивної психології у Каліфорнійському університеті Дж. Лакофф, взагалі, вважав поділ дискурсу на різновиди «умовним» і, як наслідок, «досить складним завданням» [цит. за: Ковальська 2014, с. 120].

На наш погляд, типологія дискурсу все ж можлива, і найбільш ґрунтовна поміж усіх представлена українськими дослідниками І. Шевченко та О. Морозовою. Так, лінгвісти виокремлюють різновиди дискурсу з огляду на

такі найважливіші критерії: 1) форма передачі інформації (усний, письмовий); 2) вид мовлення (монологічний (від однієї особи), діалогічний (два та більше співрозмовники); 3) адресатне спрямування (або кількість охоплених адресатів) (персональний та інституційний); 4) соціально-демографічна характеристика учасників комунікативного акту (дитячий, підлітковий, чоловічий та жіночий); 5) соціально-професійна характеристика адресата й адресанта (шахтарі, моряки, будівельники, політики, військові, дипломати тощо); 6) жанри і стилі мовлення (художній, офіційно-діловий, публіцистичний, науковий); 7) тип соціальної ситуації (юридичний, політичний, спортивний, економічний, педагогічний, медійний (публіцистичний), дипломатичний тощо) [Шевченко, Морозова 2005, с. 235-236].

Водночас, вказана типологія є на разі незавершеною і досить часто дискутується та доповнюється іншими дослідниками. Так, необхідно погодитися з українською лінгвісткою Н. Рябокiнь, що за видом мовлення дискурс буває також «полілогічним», коли відбувається одночасне спілкування «декількох комунікантів» [Рябокiнь 2023, с. 55]. На думку старшого викладача кафедри іноземних мов Українського державного університету науки і технологій І. Мірошниченко, зважаючи на стрімкий розвиток соціальних мереж, та інших комунікаційних Інтернет-ресурсів, необхідно виділити окремий електронний тип дискурсу (вочевидь, за формою передачі інформації) [цит. за: Рябокiнь 2023, с. 55]. Деякі дослідники також виділяють окремий тип дискурсу – фатичний (метадискурс), який начебто функціонує з ціллю передачі певного «метаповідомлення» адресату (наприклад, під час світської бесіди, розмовних ситуацій у відносинах чоловіка і жінки тощо) [Ковальська 2014, с. 121].

Щодо типології за адресатним спрямуванням, то Н. Рябокiнь, наприклад, назвала персональний дискурс «особистісно-орієнтованим», а інституційний – «статусно-орієнтованим», тобто характеристики мовця відповідно окремо від суспільства і як частини певної соціальної групи [Рябокiнь 2023, с. 55]. І,

нарешті, важливою є позиція дослідників щодо деталізації поділу дискурсів за типом соціальної ситуації. На думку завідувача кафедри теорії і практики перекладу Національного університету «Запорізька політехніка» А. Приходька, потрібно виокремити дискурси професійних страт – залежно від сфери діяльності учасників комунікації (педагогічний, економічний, медичний, дипломатичний тощо) та корпоративних (субкультурних) страт (банківський, езотеричний, терористичний, партизанський тощо) [цит. за: Рябокінь 2023, с. 55].

Також простежується деяке доповнення сучасними лінгвістами критеріїв типології дискурсу. У цьому сенсі необхідно, на наш погляд, відзначити ідею українського дослідника Ф. Бацевича, який виокремив візуальний, слуховий і тактильний дискурси за наявним каналом комунікації, а також «дискурс мовчання» поряд з вербальним та невербальним [Бацевич 2004, с. 137]. На думку В. Карасика, «дискурс» можна класифікувати за його призначенням «у різноманітних модусах існування людини». Так, дослідник виділив два «регістри»: а) діловий (утилітарний), метою якого є формування «адекватної оцінки реальності», розрізнення понять «істина» і «хиба» у рамках чинних соціальних норм поведінки; б) ігровий, ціллю якого є звільнення людини від звичних стереотипів суспільства, сприяння її творчості та креативності [Карасик 2002, с. 193].

Як бачимо, не існує єдиної і загальноприйнятої типології поняття «дискурс», а його різновиди досить часто можуть потрапляти до різних категорій залежно від критеріїв підходу до класифікації. В. Карасик назвав таку взаємодію типів «дискурсу» «синтактикою» та «інтертекстуальністю» [Карасик 2002, с. 191].

Отже, поміж найвідоміших представників лінгвістичної науки не простежуємо однієї чітко вираженої позиції щодо тлумачення терміну «дискурс» та його особливостей з погляду структурних елементів, функцій, типології та кореляції з іншими поняттями (наприклад, «текст»). Ситуацію, вочевидь, ускладнює стрімкий розвиток інформаційних технологій, що

зумовлює виокремлення нових видів «дискурсу» («електронний», «метадискурс») та підходів до їх аналізу. Водночас, як західні дослідники, російські «класики», так і вітчизняні експерти характеризують «дискурс» як міждисциплінарний феномен та потенційний об'єкт вивчення інших соціальних наук.

1.2 Особливості та основні види публіцистичного дискурсу

Поміж основних різновидів дискурсу особливе значення має публіцистичний, або «медіа дискурс» (*media discourse*) (Т. Добросклонська також вживає термін «масмедійний дискурс» [Добросклонская 2014, с. 181]) – форма комунікативної діяльності, яка, насамперед, включає представників ЗМІ та орієнтована на масову аудиторію [Разумна 2018, с. 122]. Поняття на сьогодні є фактичним об'єктом окремої наукової дисципліни – медіа лінгвістики (“*media linguistics*”), про існування якої вперше зазначив британський дослідник Дж. Корнер у 1998 р. і особливістю якої є вивчення повідомлень, створених «мовою засобів масової інформації» [Grynyuk 2023, с. 101]. На думку І. Мірошниченко, медіа дискурс з огляду на «невіддільність сучасної реальності від медіапростору» є міждисциплінарною галуззю дослідження [Мірошниченко 2016].

У цьому сенсі необхідно з'ясувати значення терміну «засоби масової інформації» та його відмінності від іншого досить вживаного у працях дослідників поняття «засоби масової комунікації» (ЗМК). На думку української лінгвістки С. Денисової, основним критерієм розмежування вказаних понять є ступінь впливу на адресата: якщо функцією «ЗМІ» є, насамперед, інформування читачів (слухачів), то метою «ЗМК» є як розповсюдження актуальної інформації, так і більш системне залучення аудиторії шляхом безпосереднього впливу на неї (на індивідуальну і суспільну свідомість). Тобто якщо для «ЗМК» характерна діалогічність та наявність засобів навіювання та маніпуляції, то для «ЗМІ» – монологічність у

висвітленні, наприклад, щоденних новин у світі [Денисова 2010, с. 179] (О. Розеншток-Хюссі замість поняття «монолог» у значенні «мислення вголос» для медіа дискурсу використав «плеолог», як звернення до читачів [Rosenstock-Huessy 1970, с. 72]).

Які ж особливості феномену «публіцистичний дискурс» виділяють дослідники? Так, В. Карасик відніс вказаний тип до так званої «проективної» групи дискурсів, у якій досить частою є деяка заміна стандартних цілей у контексті соціальної ситуації. Як приклад, лінгвіст використав явище політичної агітації, яка є об'єктом політичного дискурсу, однак найчастіше реалізується за допомогою ЗМІ [Карасик 2002, с. 204]. На думку К. Разумної, «медіа дискурс» може бути представленим лише за наявності визначених факторів, таких як свобода слова та друку, політичні свободи, поширення реклами як засобу впливу на суспільство, певного рівня «культури мовлення» [Разумна 2018, с. 122]. Загалом же, дослідники виділяють такі риси публіцистичного дискурсу, як діалогічність (передусім, у значенні орієнтованості на реципієнта), інтерактивність (тобто розмаїття форм), динамічність (досить швидко відображає зміни у світі та суспільній свідомості) [Сизоненко, Куш 2020, с. 237], а також імплікативність (наявність прихованого повідомлення («підтексту»), символу, натяку) [Карасик 2002, с. 207].

Щодо лексико-стилістичних особливостей, то, на думку українських дослідників А. Сизоненко та Е. Куш, для публіцистики характерні: а) значний обсяг клішованих виразів та стандартних мовних одиниць; б) наявність епітетів, звертань і, передусім, порівнянь, алюзій, метафор, гіпербол [Сизоненко, Куш 2020, с. 237]. Водночас, англomовний публіцистичний дискурс має деякі відмінності. На думку українського лінгвіста О. Мосейчук, це – «лаконічність» та «спрощення у формах і засобах викладу матеріалу» і значна поширеність фразеологізмів [Мосейчук 2012, с. 176].

Вказаний тип дискурсу є, вочевидь, досить близьким до поняття «публіцистичний стиль», оскільки він характерний для промов відомих

представників громадськості, політиків, а також статей у періодичній пресі. Поміж найважливіших функцій публіцистичного стилю дослідники досить часто виділяють інформативну та функцію впливу. Перша характеризує здатність публіцистики надавати суспільству інформацію про найактуальніші соціально-економічні та політичні проблеми у світі, у той час як друга функція виявляє вплив автора на читача з метою формування у нього бажаної позиції чи емоційної реакції, наприклад, на черговий ракетний обстріл України військами РФ, або на чергове загострення китайсько-тайванських відносин [Шкрібляк, Бялик 2020, с. 72]. На нашу думку, публіцистика виконує ще й розвивальну функцію. Так, варто погодитися з твердженням Дж. Пола Джі, що періодична преса дає змогу не лише виявити та проаналізувати систему цінностей, знань та поглядів визначеного кола осіб, а й спонукає читачів «задуматися» про сутність наявної у газеті проблематики [Gee 2011, с. 56].

Щодо ключових цілей публіцистичного дискурсу у сучасному англomовному інформаційному просторі, то, на погляд українських дослідників А. Сизоненко та Е. Куц, це – перенесення акценту на «прогресивні ідеї» суспільства, сприяння вирішенню «суспільно-політичних питань», формування у читача «позитивного ставлення до суспільних чи повсякденних проблем», спонукаючи його до відповідних дій [Сизоненко, Куц 2020, с. 237]. З огляду на це, варто погодитися із запропонованою українською лінгвісткою О. Хорошун характеристикою цілей медіа дискурсу, як «впливу на формування громадської думки» [Хорошун 2014, с. 68].

У той же час не можна відкидати таких поширених у публіцистиці засобів впливу на читача, як навіювання та маніпуляція. Якщо перший засіб передбачає дещо спотворене відображення адресантом дійсності з метою наштовхнути адресата на «правильну» думку, позицію, то маніпуляція фактично спричиняє формування такої, вигідної автору, думки або позиції у свідомості читача (слухача) [Melnyk, Masytska, etc. 2022, с. 13, 15]. У цьому сенсі важливою є твердження Д. Матесона про те, що як для усіх ЗМІ, так і для публіцистичного дискурсу характерна «ідеологічність», тобто використання

“ideologically loaded language” («ідеологічно навантаженої мови») як засобу впливу на адресата [Matheson 2005, с. 6]. Зважаючи на це, можемо погодитися з позицією російських дослідників В. Карасика та Е. Шейгал про значну схожість рис медіа дискурсу з політичним [Карасик 2002, с. 234].

Як і дискурс в цілому, публіцистичний дискурс часто порівнюють з поняттям «медіа текст», яке поширилося у науці з появою комп'ютерних технологій у другій половині ХХ ст. Насамперед, варто відзначити ідею О. Хорошун, яка фактично ототожнила поняття «ЗМІ» і «медіа текст», при цьому виділивши три групи засобів масової інформації залежно від формату: візуальні, аудіо та аудіовізуальні. Періодичну пресу дослідниця віднесла до візуальних ЗМІ [Хорошун 2014, с. 66]. Водночас, вважаємо найбільш ґрунтовною ідею Т. Добросклонської, яка у своїй статті пояснила відмінність у тлумаченні «медіа тексту» від «медіа дискурсу» і власне «тексту». На її погляд, «медіа текст» займає проміжне місце між двома іншими поняттями і характеризується передачею динамічної картинки певної соціальної ситуації (“moving image”), тоді як «текст» дає лише статичне уявлення про неї, а «медіа дискурс» – цілісну голограму [Добросклонская 2014, с. 182]. Водночас, Т. Добросклонська визначила публіцистику як лише один з чотирьох типів «медіа тексту» поряд з новинами, інформаційною аналітикою й рекламою [Добросклонская 2014, с. 183].

Щодо структури, то дослідники розглядають різні критерії типологізації публіцистичного дискурсу. Так, вітчизняні дослідники А. Сизоненко та Е. Куц за основну взяли жанрову категорію. На їхню думку, такими жанрами (типами) публіцистичного дискурсу є інформативний, аналітичний (назва, на їхній погляд, походить від однойменних функцій дискурсу) та художньо-публіцистичний, які у свою чергу поділяються на піджанри (підтипи). Так, до першого, інформаційного, жанру дослідники віднесли офіційно-інформативний (тексти, що характеризуються мінімальним ступенем суб'єктивності: витяги зі звітів, актових документів, хронік тощо), інформативно-діловий (досить подібний до попереднього за високим

ступенем об'єктивності, однак із залученням спеціальної офіційно-ділової лексики: резюме, комюніке, огляди преси) та неофіційно-інформативний (відрізняється від двох попередніх значною емоційністю та суб'єктивністю: наприклад, побутові нотатки). До аналітичного жанру, на думку дослідників, необхідно віднести такі підтипи, як: а) інформативно-аналітичний (виражається у поєднанні публіцистичного стилю з деякими рисами офіційно-ділового та наукового: наприклад, статті, тези, рецензії); б) газетно-науковий (або тексти у науково-популярному стилі – репортажі, огляди новин тощо); в) узагальнююче-директивний (це, насамперед, огляди загальних регіональних або міжнародних тенденцій, коментарі оцінного характеру); г) урочисто-декларативний (як і неофіційно-інформативний, характеризується високим ступенем експресивності: вітання, гасла та інші заклики до дій). Останній, художньо-публіцистичний жанр (або «змішаний»), виявляється у поєднанні об'єктивної та суб'єктивної, аналітичної та емоційно-експресивної інформації [Сизоненко, Куц 2020, с. 238]. На наш погляд, останній тип медіа дискурсу є фактичним відображенням сутності публікацій у більшості британських та американських агентств новин та пресі і може розглядатися як поєднання двох попередніх жанрів – інформативного та аналітичного.

Водночас, існують і інші підходи щодо типології публіцистичного дискурсу. Так, вітчизняна лінгвістка Ю. Карпенко за основу класифікації взяла види медіа тексту (або «канал передачі інформації»): а) газетний дискурс (об'єкт дослідження – періодична преса); б) дискурс телебачення; в) дискурс радіо; г) дискурс Інтернету [Карпенко 2018, с. 42]. Російська дослідниця О. Ширяєва за основу поділу використала критерій жанрової специфіки медіа тексту: дискурс новин, репортажний, есеїстичний (редакторські есе), рекламний, інформаційно-аналітичний (сюди входять більшість англomовних газетних публікацій), а також PR-дискурс (передусім, прес-релізи) [цит. за: Мірошніченко 2016].

Проаналізуємо тепер особливості періодичної преси як одного з об'єктів публіцистичного дискурсу. По-перше, газетний текст відрізняє наявність

здебільшого кількох адресантів, оскільки будь-яка публікація створюється у команді: авторська стаття проходить перевірку редакторами і коректорами. По-друге, періодична преса спрямована на досить неоднорідну аудиторію з погляду її вікової характеристики, освіти, інтересів і ступеня компетентності, а також географічного розташування [Карпенко 2018, с. 43-44] (такі відомі газети, як, наприклад, “The New York Times”, “The Times”, “The Guardian”, мають справу з читачами усіх країн світу). По-третє, це – використання значного масиву візуальних матеріалів (світлин, таблиць, ілюстрацій, скріншотів) та багатьох типів шрифтів з різними кольорами тексту. По-четверте, за стильовими ознаками періодична преса може бути віднесена до змішаного (художньо-публіцистичного) жанру, оскільки у газетах простежується поєднання стандартизації у формах викладу інформації з використанням емоційно-експресивної лексики, що продукує авторську оцінку на описані події [Карпенко 2018, с. 43-44]. Так, на думку Т. ван Дейка, саме у періодичній пресі наявне «структурування за принципом релевантності», коли автор, змінюючи порядок слів, а іноді й створюючи граматично неправильні речення, формує акцент важливості певної інформації у новині [Дейк 2000, с. 125]. І, по-п’яте, в останні роки з розвитком діджиталізації у світі спостерігається тенденція переведення більшості преси у формат “online”, а класична, паперова періодика, уже не користується таким попитом, як раніше [Карпенко 2018, с. 46]. На наш погляд, така тенденція, вочевидь, зумовлює поступове стирання меж між поняттям «газетний дискурс» та «Інтернет-дискурс» як частин публіцистичного дискурсу.

Як вже зазначалося, деякі дослідники залежно від типу «медіа тексту» розрізняють «газетний», або «інформаційно-аналітичний» (“newspaper discourse”) та «новинний» дискурси (“news discourse”). На нашу думку, вказаний поділ є досить умовним, оскільки: 1) більшість статей у періодичній пресі мають на меті інформування адресата про найактуальніші події (військово-політичного чи побутового характеру), тобто новини; 2) у зв’язку зі зміщенням акценту на онлайн-ресурси, більшість видавництв фактично

перетворюються на Інтернет-агентства новин. Д. Метісон, який у своїй роботі вжив термін “news discourse”, виділяє низку особливостей створення публікацій у сучасній періодичній пресі. По-перше, це – наявність усталених правил для авторів статей щодо структури тексту (заголовок, вступ, основна частина і закінчення) та елементів потенційного інтересу читачів [Matheson 2005, с. 17-18]. Т. ван Дейк назвав останнє «макроструктурою», для виявлення якої редактори статей повинні ретельно проаналізувати матеріали інших зразків періодики [Дейк 2000, с. 130]. По-друге, самі новини повинні бути «мінливими», «непередбачуваними» і відображати «конфлікту природу світу» [Matheson 2005, с. 18]. На думку професора кримінології і соціології університету Торонто Р. Еріксона, автори статей досить часто додають новинам конфліктності і, як наслідок, підкреслюють масштаб висвітленої проблеми, використовуючи «рамку кризи» (“the “crisis” frame”) [Ericson, Baranek, Chan 1987, с. 62]. І, по-третє, це – необхідність враховувати соціальні норми, традиції та стереотипи, які можуть суттєво відрізнитися у кожному регіоні, державі [Matheson 2005, с. 16]. Вже згаданий дослідник Р. Еріксон у цьому контексті стверджував, що люди зазвичай інтерпретують дії та поведінку інших відповідно до їхніх власних очікувань від такої людини чи інституції: «Те, що вважається благородним мотивом, і навіть те, що вважається правдою, значною мірою залежить від благородства інших» [Ericson, Baranek, Chan 1987, с. 55]. Тобто визначальним є сприйняття новин у суспільстві і, водночас, наявність у авторів публікацій так званих «культурних карт» (інформації про світогляд та інтереси) певної соціальної групи [Hull, Critcher, etc. 1978, с. 54]. Британський лінгвіст Р. Фаулер назвав такі уявлення адресантів про адресатів і очікування останніх «дискурсивною компетенцією», що, на наш погляд, є глибоким відображенням двосторонньої сутності впливу публіцистики на суспільство [Fowler 1991, с. 44].

Отже, можна виділити такі особливості медіа дискурсу у сучасній лінгвістичній науці: 1) реалізація за допомогою засобів масової інформації (або «засобів масової комунікації»), що за сутністю є найбільш наближеним до

дискурсу) у форматі «медіа тексту» у публіцистичному стилі; 2) діалогічність, інтерактивність, динамічність та імплікативність; 3) варіативність художніх засобів – порівнянь, метафор, алюзій, а в англомовній публіцистиці – ще й ідіоматичних виразів; 4) використання «ідеологічно навантажених» конструкцій задля впливу на адресата; 5) варіативність жанрів; 6) поступове «стирання» меж деяких видів публіцистичного дискурсу з огляду на розвиток інформаційних технологій; 6) обов'язкова наявність у авторів статей «дискурсивної компетенції».

РОЗДІЛ 2

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНИХ НОВИН У ПУБЛІСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

2.1 Специфіка висвітлення громадянської війни в Сирії у британській публіцистиці

Громадянська війна в Сирії – один з найкривавіших збройних конфліктів сучасності, який розпочався у березні 2011 р. і полягає у протистоянні між режимом чинного президента Башара Асада, демократичною опозицією, курдами та ісламськими терористами, поміж яких провідну роль відіграє «Ісламська держава» (ІДІЛ). За даними Управління ООН з прав людини, унаслідок 12-річної війни загинуло понад 306 тис. мирних мешканців [Office of the High Commissioner for Human Rights]. Тому оскільки Лондон має безпосередній вплив на ситуацію у Сирії, проаналізуємо особливості висвітлення даного збройного конфлікту у пресі та агентствах новин Великої Британії.

Насамперед, необхідно зауважити про виражену підтримку демократичних сил Сирії, які воюють проти режиму Б. Асада, з боку британської публіцистики. На нашу думку, це зумовлено тим, що Лондон разом зі Сполученими Штатами, Туреччиною та деякими державами Перської затоки здійснює всебічну підтримку сирійської опозиції. Водночас, необхідно звернути увагу на деяку еволюцію у відображенні громадянської війни у британських газетах та провідних агентствах новин з початку конфлікту до сьогодні.

По-перше, незважаючи на відверте засудження злочинів уряду Б. Асада і його прихильників, у більшості публіцистики простежується деяка зміна експресивності у негативних оцінках їхньої політики. Так, у 2012 р., майже на початку війни, у газеті “The Daily Telegraph” використовувалося ввічливе

звертання до президента Сирії, як “*Mr. Assad*” [The Daily Telegraph 15.05.2012], у той час як у 2015 р. у статті про злочини щодо релігійних меншин застосовано фразу “*the Assad regime*” [The Daily Telegraph 07.04.2015]. У публікації газети “The Guardian” початок конфлікту, взагалі, описано, як «розкол в ісламі», а основними ворогами визначено ісламські терористичні угруповання [The Guardian 04.06.2013]. Водночас, у статті 2021 р. для опису сирійського уряду використовуються терміни “*dynasty*” та “*dictatorship*”, а самого президента названо, як “*tyrant*”, “*war criminal*”, “*mob boss*”, “*veteran president*” [The Guardian 26.05.2021].

На наш погляд, причиною такої еволюції була наявність на початку 2010-х років у редакторів газети недостатньої кількості необхідної інформації для розуміння всієї глибини ситуації, яка склалася тоді на Близькому Сході. Про це свідчать, зокрема, речення: “...*the observers’ report suggested that the government’s narrative was closer to reality than the opposition’s*”, “*Nor was the regime’s position entirely vindicated*”, а також “*The death toll remained in dispute...*” [The Daily Telegraph 15.05.2012].

По-друге, відбувається зміна в усвідомленні міжнародного значення громадянської війни в Сирії. Так, у 2012 р., майже на початку конфлікту, автори продемонстрували більш узагальнений опис ситуації на Близькому Сході з порівняно меншою кількістю характеристик політики сирійського уряду, ніж, наприклад, у 2015 р., у розпал конфлікту. Це, вочевидь, свідчить про те, що вказані події ще не набули світового значення і розглядалися у контексті з усіма іншими революціями у Північній Африці. Доказом такої позиції є, на нашу думку, характеристика війни, як «*non-international armed conflict*», а також згадка про досить незрозумілу позицію США щодо сторін конфлікту [The Daily Telegraph 15.05.2012].

По-третє, відбулася суттєва зміна у ставленні до росії, яка у 2015 р. втрутилася у війну на боці режиму Б. Асада. Так, у газеті “The Daily Telegraph” у статті 2012 р. російську федерацію охарактеризовано, як одного з важливих гравців на міжнародній арені, куди з надією про допомогу у боротьбі з

сирійським урядом здійснювали візити генеральний секретар ООН Пан Гі Мун та інші високопосадовці [The Daily Telegraph 15.05.2012]. Водночас, у публікації 2023 р. усі події в Сирії подано у контексті протистояння рф і НАТО. Тут Кремль безпосередньо звинувачується у «провокаціях» (саме термін “*provocative action*” використано для характеристики тактики російського керівництва у регіоні, у той час як командування США – “*were operating in Syria*”), а Вашингтон начебто не має права «капітулювати перед будь-яким виявом російського залякування» (“*the US forces should not capitulate to any form of Russian intimidation*”) [The Daily Telegraph 23.06.2023]. У публікаціях агентства “Reuters”, взагалі, спочатку згадується лише Іран, як союзник режиму Б. Асада (“*to coax Syria away from its anti-Israeli alliance with Iran*”) [Reuters 16.04.2011], потім до цього списку додалася росія (“*Assad’s patrons Russia and Iran*”) [Reuters 11.12.2015], а в останні роки Іран змінюється Китаєм [Reuters 12.06.2023]. На нашу думку, такі зміни у сприйнятті рф були зумовлені як агресивною політикою режиму В. Путіна на міжнародній арені і, передусім, в Україні, так і сприйняття Сполученими Штатами КНР як небезпечнішого ворога.

І, по-четверте, необхідно звернути увагу на дещо меншу кількість згадок у пресі про злочини «Ісламської держави», ніж режиму Б. Асада, хоча «ІДІЛ» була визнана терористичним угрупованням у більшості провідних країн світу. Водночас, і у таких статтях про ісламістів згадується лише в одному – двох абзацах у контексті загального огляду подій у Сирії [BBC News 14.10.2016]. А у публікаціях щодо проблеми релігійних конфліктів на Близькому Сході автори досить часто концентруються на секті алавітів, представником якої і є сирійський президент [The Daily Telegraph 07.04.2015]. На нашу думку, це свідчить про підтримку країнами Заходу демократичної опозиції, яка, насамперед, веде боротьбу проти режиму Б. Асада, а не проти ісламістів.

Щодо лексико-стилістичних особливостей британської преси у контексті висвітлення подій, пов’язаних з громадянською війною у Сирії, то, передусім, необхідно виділити наявність емоційно-експресивної лексики. Це, зокрема,

пов'язано з переважно негативною оцінкою діяльності режиму Б. Асада – під час опису руйнацій, вбивств та інших злочинів сирійського уряду за результатами збройного протистояння. Яскравим прикладом є речення “*in battered towns and villages, ravaged by a decade of savagery*”, де емоційне слово «дикість» використано з нейтральним «десятиліття» [The Guardian 26.05.2021], або “*Artists are painting blood and guts and mayhem...*”, де «кров», «кишки» і «хаос» є описом сирійського мистецтва в еміграції [The Guardian 22.06.2013]. Іншим прикладом є фраза “*brutal repression of pro-democracy protests*”, яка є фактичною оцінкою дій режиму Б. Асада і дає змогу читачу зрозуміти причини та рушійні сили протистояння у Сирії [BBC News 07.05.2023]. З такою ж метою використовуються і неологізми (“*It was a shakedown plain*” – про тиск сирійських чиновників на місцевий бізнес) [The Guardian 26.05.2021], іншомовні слова (“*He would never relinquish al-kursi (the chair)*” – оскільки виділена конструкція є назвою «Вірша про престол» з Корану [Yusuf Ali 1937, с. 102], то, вочевидь, це – алюзія на неможливість Б. Асада стати «другим Богом», тобто довічним володарем Сирії) [The Guardian 26.05.2021], а також ідіоми.

Найпоширенішим фразеологізмом у британській публіцистиці з огляду на збройний конфлікт у Сирії, на наш погляд, є вислів “*to pay the price*”, який означає «відчувати поганий результат своїх дій» та використовується у більшості випадків для характеристики можливих наслідків авторитарної політики Б. Асада (наприклад, “*alawites pay heavy price for loyalty to Bashar al-Assad*”) [The Daily Telegraph 07.04.2015]. Поміж інших ідіом потрібно відзначити фрази: “*noose tightens on Assad*” – вживається у контексті погіршення ситуації для сирійського уряду з огляду на позицію Туреччини [The Times 01.12.2011]; “*It was like a thunderbolt hit me*” - про надзвичайно сильне враження багдадського студента на побачене у Сирії [The Guardian 04.06.2013] (досить часто вказаний вислів застосовують і в іншому контексті: про кохання з першого погляду [Urban Dictionary]); “*It's like a body without a head being an exile*” - про сирійського художника, який

вимушений був емігрувати до Лондона [The Guardian 22.06.2013]. У статті агентства “BBC News” міститься такий вислів – “*they whitewashed the criminal and killer’s hands from our blood*”, яка вживається лише у випадках звинувачення когось у смерті людини, чи багатьох осіб [Collins Online Dictionary]. На нашу думку, це відображає ставлення звичайних сирійців до злочинів їх уряду [BBC News 07.05.2023]. Важливим також є вислів “*cash cow*”, який найчастіше вживається у маркетингу та означає «продукт, або послугу, яка приносить найбільший прибуток для компанії» [Cambridge Dictionary]. У публікації “The Guardian” термін вжито для опису боротьби між фінансовими кланами у Сирії, яка нібито завершилася перемогою президента [The Guardian 26.05.2021].

Крім того, ідіоми використовуються під час характеристики закордонної підтримки режиму Б. Асада. Так, у статті агентства “Reuters” вміщено заяву президента рф В. Путіна щодо начебто схвалення дій сирійської опозиції проти «Ісламської держави», у якій наявний вислів “*to hold out an olive branch to the West*” [Reuters 11.12.2015]. «Оливкова гілка» є відомим символом миру поряд з голубами [Ammer 1997, с. 739], тому вживання такої конструкції Москвою, на нашу думку, є свідченням пропагандистського мотиву про нібито «агресивний» Захід, який, насамперед, винний в організації збройних конфліктів у світі. У публікації газети “The Times” повернення Б. Асада до Ліги арабських держав названо “*a slap in the face*”, тобто тактичною поразкою міжнародної дипломатії [The Times 19.05.2023] (інколи ідіома вживається і в значенні «буквального удару» [Ammer 1997, с. 959]).

Щодо аналізу стилістичних засобів публіцистики Великої Британії, то, загалом, було виявлено приклади використання епітетів, метафор, порівнянь, антитез, прийомів іронії і тавтології. Прикладами вживання епітетів є характеристика алавітів як етно-релігійної меншини (“*a tough, mountain race*”) [The Daily Telegraph 07.04.2015], а також митців-емігрантів з Сирії (“*the work of the country’s struggling and oppressed artists*”) [The Guardian 22.06.2013].

Метафори найчастіше вживаються у таких випадках:

1) Під час аналізу внутрішньополітичної ситуації у Сирії: “*The husk of Syria*” – на наш погляд, досить влучна характеристика територіальної роздробленості країни [The Guardian 22.06.2013]; “*business is drying up*” – про зменшення бізнесу у Сирії через конфлікт [The Times 01.12.2011]; “*dangerous filth*” – так відображено мотив релігійної боротьби з боку «ІДІЛу» [The Daily Telegraph 07.04.2015]; “*victory in Aleppo will make the city a “springboard”*” – в агентстві “BBC News” так було висвітлено значення перемоги асадівських військ за підтримки РФ в Алеппо (на наш погляд, асоціації з «трампліном» доречні, адже сирійський диктатор після цього за порівняно короткий термін відвоював більшу частину держави) [BBC News 14.10.2016].

2) Для висвітлення деяких мотивів пропаганди сирійського уряду. Так, під час характеристики демократичної опозиції з боку влади їх названо «бандами» (“*armed gangs*”) [BBC News 07.04.2011], а також «шпигунами» (“*infiltrators*”) [Reuters 16.04.2011]. Це є, на наш погляд, елементами провідного нарративу режиму Б. Асада, відповідно до якого повстанці начебто були завезені з країн Заходу для здійснення державного перевороту.

3) Для глибшого розуміння нестабільності всього Близькосхідного регіону: “*the Arab League has been widely criticised as a toothless body*” – про фактичну недієвість Ліги арабських держав для припинення громадянської війни [The Times 19.05.2023]; 3) для демонстрації впливу політики західних держав на ситуацію у Сирії – у газеті “The Times” наведено уривок про начебто руйнівний вплив санкцій ЄС на Дамаск: “*Dutch Foreign Minister Uri Rosenthal said the sanctions “will go straight to the heart of the regime”*” [The Times 02.09.2011].

Найважливішими прикладами порівнянь є, по-перше, паралелі між режимом Б. Асада та «мафіозною системою» та інколи з головою мафіозного клану з серіалу «Клан Сопрано»: “*the consolidation of Assad’s control over the country’s revenues has fed regular comparisons to a mafia system*”, “*Assad is the Tony Soprano of the Middle East – at bare bones a mob boss with omnipresent family crises and rivalries*” [The Guardian 26.05.2021]. Також у публіцистиці

Великої Британії простежуються паралелі між сирійським диктатором та канцлером нацистської Німеччини А. Гітлером, «вождем» фашистської Італії Б. Муссоліні та авторитарним лідером Румунії Н. Чаушеску з огляду на їхню «боротьбу проти власного народу» (“*if you want to see someone who **has fought until death against his own people ...**, just look at **Hitler**, at **Mussolini**, at **Nicolae Ceausescu in Romania**”) [The Times 01.12.2011].*

Щодо антитез, то вони вживаються в основному з метою відображення руйнівного характеру громадянської війни. Наприклад, в уривку “*In the beginning of the war their deaths were celebrated with **big funerals**. Now they are **quietly dumped in the back of pick-up trucks**” [The Daily Telegraph 07.04.2015] наявний контраст між «великими похоронами» алавітів на початку конфлікту та все частішими похованнями у вантажних автомобілях упродовж декількох років. У статті агентства “The Reuters” висвітлено протиставлення позицій росії та США у сирійському конфлікті, що начебто і зумовило його затягування: “*A violent crackdown by Assad on peaceful pro-democracy protesters in 2011 led to a civil war, with **Moscow backing Assad** and **Washington supporting the opposition**” [Reuters 12.06.2023]. Крім того, використання антитез простежуємо у контексті релігійної боротьби у Сирії: “*we worship **God** and they worship **graves**” [The Guardian 04.06.2013].***

Дещо рідше у британській пресі застосовуються тавтологічні конструкції. Наприклад, у статті газети “The Guardian” повторення вжито у місцевій сирійській приказці “*you may not have **to listen to** your cousins, but you do need **to listen to** their mothers*”, у якій стверджується, вочевидь, про необхідність звертатися за порадами до більш досвідчених осіб у контексті внутрішньополітичних проблем Дамаска [The Guardian 26.05.2021]. Водночас, під час використання приказок, прислів'їв тавтології простежуються досить часто для підкреслення їх повчальних цілей. Окрім усної народної творчості, застосування повторень простежуємо також у висвітленні напруженості російсько-американських відносин на фоні конфлікту у Сирії: “*General*

Stephen Townsend..., contacted his Russian opposite number to send him an ultimatum: “*Are we talking or are we fighting*” [The Daily Telegraph 23.06.2023].

Отже, можна виділити такі характерні особливості британської публіцистики щодо висвітлення збройного конфлікту у Сирії:

1) Переважна підтримка пресою демократичної опозиції, яка веде боротьбу проти режиму Б. Асада. Це виявляється, передусім, у використанні відповідної емоційно-забарвленої лексики для характеристики дій сирійського уряду і самого президента, а також у порівняно меншій кількості згадок про злочини терористичної організації «Ісламська держава».

2) Використання ідіом та інших лексичних конструкцій, насамперед, для висвітлення дипломатичної боротьби провідних держав світу на фоні громадянської війни, проблеми біженців та злочинів уряду сирійського уряду.

3) Значне розмаїття засобів стилістики, поміж яких переважає використання метафор, передусім, у контексті характеристики внутрішньополітичних проблем Сирії, пропагандистських мотивів режиму Б. Асада та діяльності Ліги арабських держав. Щодо порівнянь, то найчастіше паралелі проводять між сирійським авторитарним режимом й іншими диктатурами в історії, мафіозними кланами, тоді як антитези, передусім, стосуються релігійної боротьби та російсько-американських відносин на фоні громадянської війни. Тавтології та епітети використовуються порівняно рідше.

2.2 Специфіка відображення китайсько-тайванського конфлікту у періодиці та Інтернет-агентствах Великої Британії

Ще однією актуальною нині проблемою у контексті військово-політичних новин є відносини між Китайською Народною Республікою (КНР) і о. Тайвань. Поява вказаного питання була зумовлена перемогою комуністів на чолі з Мао Цзедуном у результаті громадянської війни в Китаї у 1945 – 1949 рр. і втечею керівництва опозиційної партії «Гоміндан» на

Тайвань, який у період «холодної війни» використовувався Сполученими Штатами як форпост для протистояння з комуністичними режимами [BBC News 06.04.2023]. Водночас, упродовж 1971 – 1997 рр. майже всі провідні держави світу розірвали дипломатичні відносини з Тайбеєм, переорієнтувавшись на Пекін, хоча Тайвань фактично залишається незалежною територією [Шевчук 2008, с. 70]. Сьогодні Тайвань формально входить до складу Китаю, але фактично залишається незалежною територією, унаслідок чого періодично погіршуються відносини з Пекіном, який намагається остаточно приєднати острів. Остання така напруженість розпочалася у 2021 р.

Щодо британської публіцистики, то необхідно, передусім, зазначити про її виражену підтримку Тайваню, що свідчить про можливе отримання ним допомоги від Лондона у випадку потенційного збройного конфлікту з материковим Китаєм. У статті агентства новин “BBC News”, на наш погляд, відображено одну з основних причин такої позиції преси Великої Британії: *“If China was to take over Taiwan, some Western experts suggest it could be freer to project power in the western Pacific region and could possibly even threaten US military bases as far away as Guam and Hawaii”* [BBC News 06.04.2023]. Це означає, що Лондон, як союзник Сполучених Штатів, розглядає як загрозу ймовірний напад КНР на американські військові бази у Тихому океані, що може відбутися лише після окупації Пекіном Тайваню. Іншою причиною протайванської позиції британської преси є домінування острова у світовому виробництві комп’ютерних чіпів (65%) [TrendForce], а це також є важливим фактором, оскільки всі високі технології можуть опинитися у материковому Китаї у випадку його переможної збройної агресії.

Водночас, простежується дещо менша згадка про роль росії та Ірану в регіоні, ніж у громадянській війні в Сирії. У публікації газети “The Times”, вочевидь, ні Москву, ні Тегеран не розглядають як потенційних союзників Пекіна, оскільки у випадку збройного китайсько-тайванського конфлікту вони нібито «лише скористаються слабкістю США» (*“might take advantage of US*

weakness”) [The Times 11.08.2022]. У статті газети “The Daily Telegraph” міститься згадка про росію та Іран у контексті ШОС (Шанхайської організації співробітництва), де, щоправда, їх названо “*geopolitical reprobates*” і “*trouble-makers*” [The Daily Telegraph 05.07.2023]. На наш погляд, така позиція преси свідчить про те, що Китай на Заході не розглядають у ролі сателіта рф – президент КНР Сі Цзиньпін проводить незалежну політику.

Проаналізуємо тепер найпоширеніші лексико-семантичні особливості англомовної преси Великої Британії у контексті китайсько-тайванських відносин. Так, публіцистика дає змогу проаналізувати китайський підхід до вирішення проблеми. У статті “BBC News” у контексті характеристики Тайваню з боку КНР застосовано прикметник “*self-ruled*” («самокерований») [BBC News 06.04.2023], у газеті “The Guardian” – фразу “*a breakaway province*” («сепаратистська провінція») [The Guardian 22.10.2021], у “The Times” – конструкцію “*a rogue province*” («провінція-ізгой») [The Times 07.08.2023], у The Daily Telegraph – “*the renegade province*” («провінція-відступник») [The Daily Telegraph 05.07.2023], а у статті агенства “Reuters” – “*democratically governed*” («демократично керована» територія) [Reuters 29.12.2021]. На нашу думку, це якраз і є основний принцип доктрини «одного Китаю», за якою будь-які спроби територій на самовизначення розглядаються Пекіном, як сепаратизм.

Також у публіцистиці простежується часте використання терміну «провокація». Порівняємо: “*The US has said it is “very concerned” by China’s “provocative” actions after Taiwan*” [BBC News 03.10.2021] та “*the most outstanding problem we face is what we perceive to be American provocation in China’s waters*” [BBC News 28.07.2022]. У подібному сенсі згадується і слово «змова» (“*collusion*”) [BBC News 03.10.2021]. На нашу думку, застосування таких понять КНР і США дає змогу, по-перше, детальніше зрозуміти читачеві сутність можливого китайсько-тайванського збройного конфлікту, а, по-друге, – ризик його переростання у нову світову війну.

Необхідно також згадати і про численні ідіоми, які найчастіше трапляються саме у британській пресі, а не в агентствах новин, які мають статус міжнародних. Наприклад, у статті урядової газети “The Times” щодо можливого перебігу війни у Східній Азії посол Китаю у Лондоні порадив Великій Британії не «грати з вогнем разом із США у питанні Тайваню» (“*urged the UK side not to “play with fire” along with the US on the Taiwan issue*”) [The Times 11.08.2022]. На нашу думку, вказаний фразеологізм є широковживаним у подібних військово-політичних новинах про загрозу якого-небудь конфлікту, який «може спричинити велику шкоду та багато проблем» (“*that may result in great harm for them and cause many problems*”) [Collins Online Dictionary]. У подібному контексті – загрози миру – у газеті “The Daily Telegraph” використано вислів “*to rock the boat*”, який означає «порушення стабільної ситуації» у результаті символічного розгойдування човна посеред водойми [Ammer 1997, с. 884]: “*We see attempts to rock the boat of international peace and stability everywhere*” [The Daily Telegraph 08.08.2022].

Досить цікавим є використання давнього китайського вислову «паперовий тигр» (“*paper tiger*”) [The Times 21.09.2021], який за традицією використовували з саркастичною метою – щодо характеристики чоловіка, який себе надто переоцінював [Davis 1836, с. 161-162]. Однак у публікації газети “The Times” фразеологізм вжитий у контексті загрози Китаю і, на наш погляд, зовсім у протилежному до сарказму тоні. Крім того, у статті тієї ж газети автор використав відоме кліше “*the dogs of war*”, що означає взяти політичний курс на війну, або фактично її оголосити [Partridge 1978, с. 131]. На його думку, ймовірно це відбудеться після переобрання Сі Цзиньпіна на третій президентський термін [The Times 21.09.2021].

Досить важливим, на нашу думку, є використання у британській публіцистиці фразеологізму “*a pyrrhic victory*”. Вислів походить від відомої в історії перемоги епірського правителя Пірра над римлянами у 279 р. до н. е., яка завдала йому значних втрат. Унаслідок битви він начебто сказав своїм солдатам “*if we are victorious in one more battle with the Romans, we shall be*

utterly ruined” [Plutarch 1920, с. 417]. У газеті “The Guardian” вказаний вислів автор застосував щодо США, які начебто можуть дуже «постраждати» (“*suffer*”) у потенційній війні з КНР [The Guardian 10.01.2023].

Це, вочевидь, зумовлює у британській пресі дискусії щодо майбутнього Тайваню. Наприклад, у статті газети “The Daily Telegraph” острів названо ідіомою “*the elephant in the room*” [The Daily Telegraph 05.07.2023]. Необхідно зазначити, що вказаний фразеологізм є американським за походженням і спочатку звучав, як “*the elephant in the living room*”, а у Великій Британії поширився приблизно з 2004 р. вже без передостаннього слова [World Wide Words]. З огляду на це, його використання у “The Daily Telegraph”, на нашу думку, свідчить про значне розповсюдження вислову на території Сполученого Королівства. У подібному контексті у публікації агентства “Reuters” застосовується і вислів “*a gray rhino*”, що, на відміну від “*the elephant in the room*”, як наявності дискусійного питання, є алюзією на проблемні ситуації і загрози, які потрібно вирішувати (“*refers to a highly obvious yet ignored threat*”) [Reuters 20.07.2023]. Вказана ідіома досить нещодавно з’явилася у медіапросторі: у 2013 р. її було вперше згадано мотиваційною спікеркою Мішель Вукер на Всесвітньому економічному форумі в Давосі щодо необхідності боротьби з міжнародними фінансовими ризиками [The Gray Rhino & Company].

Таким же відомим є вираз “*a red line*”, який походить з однойменної угоди 1928 р. між США, Британією та Францією щодо розподілу нафтових ресурсів на Близькому Сході, оскільки один з учасників начебто накреслив червоним олівцем кордони колишньої Османської імперії, яка до кінця Першої світової війни володіла регіоном [Foreign Relations of the United States 1971, с. 630]. Пізніше вказана ідіома стала означати «точку неповернення» і, як наслідок, «рекомендовану межу безпеки» [Merriam-Webster]. У публікації газети “The Guardian” фразу використано з метою кращого розуміння умов, за яких режим Сі Цзиньпіна обов’язково здійснить напад на Тайвань [The Guardian 22.10.2021].

Окремо необхідно виділити вислів “*porcupine strategy*” у статті “The Guardian” з огляду на тайванську стратегію асиметричної війни у випадку агресії Китаю [The Guardian 10.01.2023]. Дикобраз – це гризун, який під час нападу свого ворога зазвичай захищається за допомогою свого колючого пір’я. На думку військових аналітиків, якщо Тайвань застосує тактику завдання значної шкоди нечисленними силами військам КНР, то зможе вистояти [Japan Forward 27.01.2023]. На наш погляд, таку ж стратегію ефективно застосовує зараз Україна у боротьбі з російською агресією. А протилежним до вказаного фразеологізму і, вочевидь, позиції Тайваню є наявний у газеті “The Daily Telegraph” вислів “*to close the eyes*” (свідомо когось чи щось ігнорувати, не помічати [Ammer 1997, с. 199]). Водночас, ідіома згадується у тексті разом зі словом “*a temptation*”, що свідчить про часткове небажання країн Заходу вступати у повномасштабну війну з Китаєм [The Daily Telegraph 08.08.2022].

Щодо стилістичних особливостей, то під час аналізу англомовної публіцистики Великої Британії було виявлено численні епітети, метафори, порівняння, персоніфікації, прийоми іронії, антитези і тавтології. Використання епітетів простежується, насамперед, під час цитування висловлювань китайських дипломатів та ЗМІ щодо Тайваню і західних держав. Так, агентство “BBC News” згадує про відповідь газети “China Daily” на заяву Міністерства оборони США про начебто зростання виробництва Китаєм ядерної зброї: “*Chinese state media called the claim “wild and biased speculation”*» («дикі та упереджені спекуляції») [BBC News 28.07.2022]. У статті “The Times” дипломатію Сі Цзиньпіна названо «вовчою» (“*its snarling wolf diplomacy*”) [The Times 21.09.2021], а у “The Daily Telegraph” внутрішньополітичні проблеми КНР – «палаючими» (“*an increasingly combustible domestic backdrop within China*”) [The Daily Telegraph 05.07.2023]. Крім того, епітети використовуються як стилістичний засіб для звернення уваги на важливі пункти авторської оцінки ситуації навколо Тайваню. Наприклад, у газеті “The Guardian” передбачено нібито «виснажливу ціну»

(“*a debilitating cost*”) для армії США у випадку збройного конфлікту у Східній Азії [The Guardian 10.01.2023].

Окрім епітетів, у британській публіцистиці використовуються і порівняння. Так, у статті газети “The Times” китайський режим названо «драконом», якого потрібно «не розлютити» (“*not to rile **the dragon***”) [The Times 21.09.2021], а Су Цзун Юн, військовий аналітик Інституту національної оборони та безпеки Тайваню, порівняв Пекін з «амфібією», «ризика» нападу якої є «надто високими» (“*the risks of conducting **amphibious** landing remain too high*”) [The Times 07.08.2023]. У газеті “The Guardian” проведено паралель між потенційним нападом КНР на Тайвань та землетрусом: “...*some believe that worrying about **an attack** is like worrying about **an earthquake***” [The Guardian 22.10.2021]. На наш погляд, вказані порівняльні конструкції є доказом того, що Пекін розглядається багатьма державами, зокрема і Великою Британією, як непередбачуваний гравець на міжнародній арені, який може розпочати війну будь-якої миті.

Порівняння як стилістичний засіб використовується також для проведення паралелей з іншими подібними подіями та явищами в історії. Наприклад, у газеті “The Daily Telegraph” загрозливу ситуацію у відносинах Пекіна і Тайбея прирівнюють до Мюнхенської угоди 1938 р., російсько-грузинського конфлікту 2008 р. та анексії Криму РФ у 2014 р., називаючи реакцію провідних країн Заходу на них терміном “*appeasement*” [The Daily Telegraph 08.08.2022]. Вказані порівняння, на нашу думку, дають змогу читачеві зрозуміти, які катастрофічні наслідки може зумовити пасивність США, Великої Британії та деяких інших союзників Тайваню (наприклад, Мюнхен фактично спричинив Другу світову війну, а події 2014 р. в Україні – повномасштабне вторгнення Росії у 2022 р.).

Також у британській публіцистиці у контексті китайсько-тайванських відносин автори використовують метафори. Наприклад, у “The Daily Telegraph” згадується про «глобальну архітектуру безпеки», яка нібито «небезпечно скрипить» (“*global security architecture is **creaking** dangerously*”)

[The Daily Telegraph 08.08.2022]. Виділена конструкція, на нашу думку, створює алюзію на стару підлогу, яка може у будь-яку мить провалитися, і тому доречно характеризує міжнародно-політичну ситуацію у сучасному світі. У іншій статті вжито фразу “*simmering domestic tensions*”, яка створює асоціацію внутрішньополітичних проблем КНР з гарячим окропом [The Daily Telegraph 05.07.2023]. Досить важливим, на наш погляд, є використання метафори “*fireworks*”, яка є асоціацією на можливі масштабні обстріли китайською армією Тайваню у випадку війни (“*that would trigger yet more fireworks across the Taiwan Strait*”) [Reuters 06.12.2022].

Крім того, у текстах англомовної преси Великої Британії наявні персоніфікації, які, однак, найчастіше простежуються у публікаціях-роздумах авторів про майбутнє китайсько-тайванських відносин, або у цитатах інтерв’ю різних офіційних осіб. Наприклад, у газеті “The Times” пропаганду режиму Сі Цзиньпіна названо «капризною» (“*cranky propaganda machine*”) [The Times 21.09.2021], а у статті “The Daily Telegraph” для характеристики позиції держав-сусідів КНР застосовано словосполучення “*China’s nervous neighbours*” [The Daily Telegraph 05.07.2023].

Щодо характеристики політичного курсу Пекіна у британській пресі також використовується іронія. Наприклад, у реченні “*yet China continues to steal technical secrets and uses surveillance tech against its oppressed Uighurs*” [The Times 21.09.2021] простежується ціль автора висміяти режим Сі Цзиньпіна, який може застосувати начебто викрадені у країн Заходу технології лише для посилення контролю над підконтрольним населенням – уйгурами (корінними жителями окупованого Китаєм у XVIII ст. Східного Туркестану [The Washington Post 19.11.2021]). Також іронічною, на нашу думку, є твердження про обмеження режимом західного впливу на молодь «від караоке до уроків англійської мови» (“*from karaoke to English lessons*”) [The Times 21.09.2021].

Рідше у британській пресі простежується використання тавтології з метою акцентування уваги читача на важливих, на думку автора, пунктах.

Досить часто стилістичний засіб застосовується поряд з антитезами. Наприклад, у газеті “The Guardian” мешканка столиці Тайваню Тайбея зазначила: *“In Taiwan we are free but in China the government controls everything. They have their own life there, we have our own life here”* [The Guardian 22.10.2021]. У першому реченні наявне протиставлення внутрішньої політики Китаю і Тайваню, а в другому – антитеза використана разом із тавтологією. Загалом, порівняння позицій Пекіна і Тайбея простежуються у всіх англomовних статтях, водночас, їх протиставлення в одному реченні трапляються, на наш погляд, значно рідше.

Отже, можна виділити такі характерні особливості публіцистики Великої Британії щодо висвітлення китайсько-тайванських відносин упродовж 2021 – 2023 рр.:

1) Підтримка Тайбея з огляду на потенційну загрозу китайського вторгнення, про що, зокрема, свідчить застосування однакових військово-політичних термінів у риторичі Пекіна та провідних країн Заходу. Причинами такої позиції є значний обсяг виробництва мікрочіпів на Тайвані, а також підтримка Великою Британією США, з якими у випадку нової світової війни ймовірно зіткнеться КНР.

2) Висвітлення порівняно меншої ролі росії та Ірану в регіоні, які автори статей не вважають союзниками режиму Сі Цзиньпіна у вирішенні «тайванської проблеми».

3) Значний обсяг використання фразеологізмів. Причиною такого явища є: а) надзвичайна актуальність китайсько-тайванських відносин у сучасному геополітичному вимірі (виявлено досить багато авторських публікацій-роздумів щодо вказаного питання); б) застосування спеціальних ідіом для відображення дипломатичного протистояння Пекіна і Тайбея; в) поява деяких висловів незадовго до чергового загострення китайсько-тайванських протиріч.

4) Використання значного обсягу стилістичних мовних засобів. Важливе значення у контексті відносин КНР і Тайваню мають епітети, досить

широке застосування яких пояснюється наявністю багатьох публікацій з елементами роздумів автора і які разом з метафорами та порівняннями превалюють. З іншого боку, персоніфікації, антитези, тавтології та прийоми іронії трапляються дещо рідше у специфічних мовно-стилістичних ситуаціях.

2.3 Специфіка висвітлення агресії росії щодо України у публіцистиці Великої Британії

Російсько-українська війна – це наймасштабніший з часів Другої світової війни збройний конфлікт, який розпочався у 2014 р. унаслідок анексії російським режимом В. Путіна Криму і триває у вигляді повномасштабної агресії Кремля (з 24.02.2022 р.) до нині [Council on Foreign Relations]. З огляду на розмах протистояння, у якому бере участь ядерна держава та найбільша за територією країна Європи, проаналізуємо мовні особливості висвітлення вказаних подій на шпальтах англomовної преси Великої Британії, одного з ключових міжнародних партнерів України.

Насамперед, необхідно зазначити, що позиція британської публіцистики, в цілому, проукраїнська. Про це свідчить, зокрема, значна увага преси на події у нашій державі: досить часто статті, присвячені вказаній проблемі, мають вигляд “*summary*” різних джерел інформації [The Guardian 08.08.2023]. Водночас, аналізуючи лексико-семантичні особливості британської преси, потрібно звернути увагу на деяку еволюцію її позиції щодо збройного конфлікту упродовж 2014 – 2023 рр. Так, у публікаціях за 2014 р. період після Революції гідності та на початку агресії росії називається “*Ukraine crisis*” (водночас, за наявності згадок про запровадження санкцій проти режиму В. Путіна) [The Guardian 13.04.2014], або “*a counter-revolution*” [BBC News 21.11.2014], проросійські найманці на Донбасі згадуються, як «повстанці» (“*rebels*”) [The Daily Telegraph 05.09.2014], або «сепаратисти» (“*separatists*”) [The Times 18.02.2015], а Україна – як «колишня радянська республіка» (“*ex-Soviet republic*”) [Reuters 06.01.2015]. Однак у публікаціях після

повномасштабного вторгнення РФ вказані події названо «ною холодною війною», президента Росії – «кривавим тираном» (“*new cold war begins as Vladimir Putin invades Ukraine*”; “*Vladimir Putin’s “bloodstained” tyranny plunged Europe into war on a scale not seen since 1945*”) [The Daily Telegraph 24.02.2022], а тих же сепаратистів – “*Russian proxy forces*” [BBC News 24.02.2023]. На нашу думку, така зміна позиції у публіцистиці Великої Британії зумовлена як дещо недостатньою увагою до російської агресії упродовж 2014 – 2022 рр. і, як наслідок, недостатнім розумінням суті конфлікту, так і ефективним впливом пропаганди Кремля на західні ЗМІ.

Щодо інших держав-агресорів на міжнародній арені – Китаю та Ірану, то у британській пресі також присутні згадки про їхню роль у збройній агресії РФ. Так, стосовно Ірану досить часто використовується фраза «союзник Росії» (“*Russia on Tuesday again aligned itself with its ally Iran*”) [The Guardian 08.08.2023]. Щодо Китаю, то більшість газет вважають його позицію «нейтральною» (“*a neutral mediator*”), але начебто з прихильністю до РФ, оскільки режим Сі Цзиньпіна агресивні дії Кремля не засудив: “*Beijing has faced criticism in the West for its continued close partnership with Moscow and for failing to condemn Russia’s invasion*” [The Times 19.03.2023]. На наш погляд, це лише свідчить про досить неоднозначну позицію КНР на міжнародній арені, а також про стурбованість Пекіна, насамперед, тайванською проблемою, а не подіями в Україні.

Як і у статтях про конфлікт в Сирії та загрозу китайського вторгнення на Тайвань, у контексті агресії Росії щодо України також вживаються численні фразеологізми. Наприклад, відомий вислів “*stumbling blocks*” (означає перешкоду на шляху до чогось), який з’явився в англійській мові у XVI ст. [Ammer 1997, с. 1016], застосовано для аналізу позицій України та підтримуваних РФ сепаратистів напередодні Мінських угод [The Daily Telegraph 05.09.2014]. Водночас, після «Мінська-2» і взяття російськими військами м. Дебальцеве президент України П. Порошенко, як зазначалося у газеті The Times, виїхав на фронт з метою – “*to “shake the hands*”

of the soldiers who had defended Debaltseve”. Виділена конструкція є широко вживаною і використовується в англійській мові з 1500-х рр. для позначення жестів доброї волі, подяк за успіхи (як, вочевидь, у даному контексті) та припинення протистоянь [Ammer 1997, с. 933]. З огляду на це, також необхідно зазначити і про вислів *“hope dies last”*, який згадується у публікації агентства “Reuters” щодо поховань загиблих українських воїнів поблизу Іловайська у серпні 2014 р. [Reuters 07.08.2015]. Фраза, вочевидь, є похідною від латинської ідіоми *“dum spiro spero”* (*“while I breathe, I hope”*) [Merriam-Webster]. Досить популярною є вже згаданий вираз *“a pyrric victory”* «див. 2.2», яка у статті “The Times” вживається у контексті перемоги РФ у битві за Маріуполь навесні 2022 р. [The Times 17.03.2023].

У газеті “The Daily Telegraph” щодо ймовірної мети В. Путіна в Україні згадується досить поширена ідіома *“to wipe off the map”* (*“Olaf Scholz, the German chancellor, accused Mr Putin of trying “to wipe an entire country off the world map”*) [The Daily Telegraph 24.02.2022]. Водночас, потенційні наслідки агресивних дій РФ, на наш погляд, демонструє вираз *“iron curtain”*. Фраза походить від знаменитої Фултонської промови колишнього прем’єр-міністра Великої Британії В. Черчилля (березень 1946 р.) у контексті підконтрольних Радянському Союзу територій Європи: *“from Stettin in the Baltic to Trieste in the Adriatic, an iron curtain has descended across the Continent”* [Winston S. Churchill 1974, с. 7290]. Застосування вказаного вислову В. Зеленським і відображення його на шпальтах “The Daily Telegraph”, на нашу думку, є своєрідною алюзією на досить подібну сутність російської федерації та СРСР [The Daily Telegraph 24.02.2022].

Дещо рідшими є використання іншомовних слів і конструкцій. Наприклад, у газеті “The Guardian” автор вживає прикметник *“endemic”*, який є давньогрецьким за походженням і потрапив до англійської мови через латинську та французьку (означав «хворобу, яка вражає велику кількість людей») [Merriam-Webster]. У вказаній публікації термін використано разом з

іменником “*corruption*”, що свідчить про особливо небезпечний рівень корупції і хабарництва в Україні часів В. Януковича [The Guardian 13.04.2014].

Щодо аналізу стилістичних засобів публіцистики Великої Британії, то, загалом, було виявлено приклади застосування епітетів, метафор, порівнянь, прийомів іронії і тавтології. Використання епітетів, насамперед, простежується через прикметники, які віддзеркалюють характерні реакції кореспондентів, спостерігачів ООН та інколи звичайних людей у таких випадках: 1) “*this horrifying attack*” – про російську ракетну атаку на м. Покровськ на початку серпня 2023 р. [The Guardian 08.08.2023]; 2) “*a move condemned by Samantha Power, the US Ambassador, as “bitterly ironic”*” – про заклик рф до миру після насильства російських найманців у м. Дебальцеве у лютому 2015 р. [The Times 18.02.2015].

Щодо метафор, то необхідно відзначити конструкцію “*sweeping aside the indigenous elite*” про те, якими методами В. Янукович встановлював свою авторитарну владу [BBC News 21.11.2014], а також “*with his country barreling toward economic catastrophe*”, яку автор застосував для опису ситуації в Україні наприкінці 2013 – на початку 2014 рр. [The Guardian 13.04.2014]. На наш погляд, алюзія на бочку, яка котиться, є доказом того, що повалення режиму В. Януковича було майже неминучим за будь-яких обставин. У контексті наслідків Революції гідності для нашої держави у статті агентства “BBC News” використано метафору “*a line of political dominoes, all of which fell in their turn*” [BBC News 21.11.2014]. Вочевидь, автор мав на увазі геополітичну «теорію доміно», яка була сформульована колишнім президентом США Д. Ейзенхауером у 1954 р. Суть її полягала в тому, що зміна політичного режиму в одній країні може вплинути на сусідні, а ті, у свою чергу, на інші [Leeson P., Dean A. 2009, с. 533].

Щодо повномасштабного вторгнення росії у лютому 2022 р., то важливим, на нашу думку, є використання метафори “*the seeds of this war were sown in 2013*”, за допомогою якої автор пояснює деякі історичні передумови збройного конфлікту [BBC News 24.02.2023], з чим, безумовно, потрібно

погодитися, адже згадки про начебто «державний переворот» в Україні 2014 р. російська пропаганда активно робить і до нині [The Guardian 13.04.2014]. У статті агентства “Reuters” проаналізовано позицію угорського президента В. Орбана, на думку якого *“Europe is drifting into Ukraine war”* [Reuters 18.02.2023]. На наш погляд, вказана метафора досить влучно передає думку політика щодо перебування ЄС на грані війни з режимом В. Путіна, авторитет якого, відповідно до публікації “BBC News”, *“has been shredded”* [BBC News 24.02.2023].

Яскравим прикладом використання порівнянь у британській публіцистиці є стаття “The Guardian”, у якій згадано проведені Кремлем паралелі щодо референдуму в Криму 2014 р. і боротьбою за незалежність у Косово (*“Moscow continues to say that Crimea’s referendum is analogous to Kosovo’s independence movement of the 1990s”*), а проросійські протести на Сході України названо *“a neat inversion of the Maidan protests”* [The Guardian 13.04.2014]. У газеті “The Times” автор порівнює бої за Маріуполь навесні 2022 р. з битвою за Дюнкерк 1940 р., коли британцям і французам вдалося врятувати свої кадрові війська від розгрому, провівши вчасну евакуацію через протоку Ла-Манш (*“the siege of Azovstal is already enshrined in folklore as Ukraine’s Dunkirk”*), з Банкер-Хіллом 1775 р. (*“like the British “victory” at the Battle of Bunker Hill”*), яка була однією з ключових битв під час війни за незалежність США, а також битвою за Аламо 1836 р., за результатами якої штат Техас став незалежним від Мексики (*“the steel plant siege is Ukraine’s equivalent of the Battle of the Alamo”*) [The Times 17.03.2023].

Крім того, у британській пресі простежується часте використання тавтологічних конструкцій, передусім, у цитуванні інтерв’ю офіційних осіб інших держав. Так, у витягу з відповідей на питання президента України В. Зеленського латиноамериканським журналістам звучить повторення слів *“they”* та *“zero”*: *“But they should clearly understand that by the end of the war, they will have zero ships, zero”* [The Guardian 08.08.2023]. На наш погляд, так і президент, і газета “The Guardian” демонструють ймовірність катастрофи

російського флоту у випадку продовження морської блокади нашої держави. У статті агентства “BBC News” повторення у кількох реченнях підряд слова “*a hatred*” вживається у контексті авторських роздумів про особливості та результати правління В. Януковича в Україні, визначальною рисою якого автор, вочевидь, вважає саме «ненависть» [BBC News 21.11.2014].

Прийоми іронії у пресі Великої Британії стосовно російсько-українського конфлікту простежуються у таких випадках: 1) в елементах пропаганди рф та проросійських найманців: “*He told them that to President Poroshenko “you are nothing but a piece of meat”* – де українських полонених названо «шматком м’яса» [The Times 18.02.2015]; “*He refused to criticise the separatists for their assault on Debaltseve and instead goaded Ukraine by saying that defeat must hurt all the more because they are fighting “former miners and tractor drivers”* – де В. Путін заперечує участь російських військ у захопленні м. Дебальцеве у лютому 2015 р., натомість називає їх «колишніми шахтарями і трактористами» [The Times 18.02.2015]; 2) у реакції представників української влади на протиправні дії рф: “*the criminal always returns to the crime scene*” – так у Києві прокоментували візит В. Путіна у Маріуполь у березні 2023 р. [The Times 19.03.2023]; 3) для демонстрації поглядів деяких одіозних лідерів інших держав: “*What happened is another argument against the Brussels super-state and in favour of strong nation states*” – за допомогою виділеної конструкції В. Орбан показує своє ставлення до Європейського Союзу, водночас, порівнюючи його з Угорщиною [Reuters 18.02.2023].

Отже, можна виділити такі характерні особливості британської публіцистики у контексті висвітлення російсько-української війни упродовж 2014 – 2023 рр.:

1) Підтримка України, про що свідчить як значна увага на збройний конфлікт у нашій державі, так і застосування негативної емоційно-експресивної лексики щодо режиму В. Путіна. Водночас, така позиція преси Великої Британії дещо трансформувалася з огляду, зокрема, на поширення проросійських наративів за кордоном до 2022 р.

2) Згадки про роль КНР та Ірану у ході російсько-української війни. Однак якщо Тегеран, безумовно, називається «союзником росії», то режим Сі Цзиньпіна, все ж, характеризується неоднозначно.

3) Значний обсяг використання фразеологізмів з метою як сильнішого емоційного впливу на читачів, так і демонстрації глибшого розуміння витоків агресії рф (у цьому контексті простежується вживання ідіом латинського походження, а також висловів щодо конкретно-історичних подій, які згодом стали крилатими).

4) Значне розмаїття стилістичних мовних засобів, поміж яких особливо виділяються метафори і порівняння. Переважання метафоричних і порівняльних конструкцій зумовлено як частим використанням фрагментів інтерв'ю офіційних осіб, так і демонстрацією очевидної проукраїнської позиції авторів публікацій, насамперед, після повномасштабного вторгнення рф. Дещо рідше, однак частіше, ніж у контексті громадянської війни в Сирії чи тайванської проблеми, застосовуються прийоми іронії. Це пов'язано як з відверто пропагандистськими висловами кремлівських чи проросійських політиків, так і елементами сарказму з боку української влади.

РОЗДІЛ 3

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ТА СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ СУЧАСНИХ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНИХ НОВИН У ПУБЛІЦИСТИЦІ СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ

3.1 Специфіка висвітлення громадянської війни у Сирії у публіцистиці Сполучених Штатів Америки

Під час аналізу американської публіцистики щодо збройного конфлікту в Сирії простежуємо чимало спільних рис з висвітленням цієї війни у пресі Великої Британії. Найголовнішою, на наш погляд, є безумовна підтримка демократичної опозиції до режиму Б. Асада з відвертим засудженням його злочинних дій. Наприклад, у статті газети “The New York Times” згадується про бажання чиказького юриста Я. Таббари «поширювати правдиву інформацію» про війну в Сирії (“*I’d like to think we are... spreading correct information about the revolution*”), оскільки це начебто «протистоїть дипломатичній активності режиму» (“*it definitely counters the diplomatic activism the regime has been engaged in*”) [The New York Times 03.07.2011].

З огляду на це, необхідно зазначити і про виражене негативне ставлення до позиції росії, Ірану та Китаю щодо громадянської війни. На нашу думку, на відміну від британської публіцистики, автори американських газет ще на початку збройного конфлікту розглядали ці три держави, як найбільших союзників режиму Б. Асада, а, отже, ворожих до зовнішньополітичного курсу Білого дому. Наприклад, у реченні “*but there is no sign that Russia and China – complicit in more than 12,000 Syrian deaths – are ready to seriously cooperate*” рф і КНР звинувачуються у сприянні вбивства 12 тис. сирійців, а у реченнях “*Russia and Iran continue to support him [Assad] and could help him stave off collapse*” [The Washington Post 12.06.2015] та “*Russia and Iran are both still selling arms to Damascus*” – у збройній підтримці сирійського уряду [The New York Times 09.06.2012]. Водночас, як і в британській пресі, у публікаціях

останніх років росія дедалі частіше згадується, як потенційний ворог для НАТО, що, очевидно, зумовлює антипутінську позицію більшості американських газет та журналів. Наприклад, поведінку рф у Сирії “Newsweek” називає «небезпечною та непрофесійною» (“*unsafe and unprofessional military conduct*”) [Newsweek 20.07.2023].

Однак про роль у конфлікті терористичного об’єднання «Ісламська держава», як в публіцистиці Великої Британії, зазначається порівняно менше, хоча і простежується негативна оцінка їх діяльності з боку авторів статей. Наприклад, у газеті “The Washington Post” «ІДІЛ» названо «екстремістами», які «відрубали голови заручникам західних держав» (“*extremist groups, including the Islamic State which has beheaded Western hostages*”) [The Washington Post 12.06.2015]. У статті журналу “Newsweek” до характеристики «ІДІЛ» використано фразу “*a local irritant*”, що начебто виправдовує дещо більшу увагу американської преси до політики сирійського уряду [Newsweek 20.07.2023]. На наш погляд, це – черговий доказ боротьби коаліції країн Заходу, передусім, проти режиму Б. Асада і лише потім проти ісламських терористів.

Водночас, необхідно звернути увагу на деякі лексико-семантичні особливості публіцистики США. Так, в американській пресі дещо більше, ніж у британській, виявляються правила етикету у звертаннях щодо офіційних осіб інших держав, зокрема і диктатора Сирії. Так, у газеті “The New York Times” як у статтях початку 2010-х років, так і у нещодавніх до Б. Асада дуже часто застосовується конструкція “*Mr.*”, однак виражене негативне ставлення до його політики упродовж 12 років, на наш погляд, не змінювалося. Порівняємо: “*So are formal charges against Mr. Assad and his lieutenants for crimes against humanity*” [The New York Times 09.06.2012] та “*the United States has imposed sanctions on Mr. al-Assad and his inner circle, including Mr. Mamlouk and Mr. Hassan, over abuses like violence against civilians*” [The New York Times 17.04.2023]. Використання конструкції “*Mr.*” щодо найближчого оточення сирійського президента, яке також звинувачують у багатьох

злочинах проти цивільних осіб, на нашу думку, є ще одним доказом наявності спеціальних правил етикету в американській пресі. Водночас, у цитуванні прямої мови очевидців, дипломатів та інших офіційних осіб наявне звертання до лідера Сирії, як “*Assad*” (“...*you can't do business with Assad,*” said former Ambassador James F. Jeffrey” [The New York Times 17.04.2023]), або, загалом, “*regime*” (“*These are not people willing to back down,*” he said. “*They will not accept anything but a complete regime change*” [The New York Times 03.07.2011]). Такий же принцип використовується і у заголовках статей.

Винятком у цьому сенсі є публікації агентства “CNN”, де конструкція “*Mr.*” застосовується дещо рідше, ніж в іншій американській публіцистиці, натомість, простежується більш нейтральне звертання до офіційних осіб. Наприклад, сирійського диктатора там названо, як “*Al-Assad*”, “*Bashar al-Assad*”, “*President Assad*” [CNN 08.07.2012]. На наш погляд, такий підхід “CNN” зумовлений тим, що агентство є міжнародним, а, отже, не таким залежним від будь-яких лексико-стилістичних принципів, наявних у пресі Сполучених Штатів.

У контексті лексико-семантичного аналізу публіцистики США необхідно звернути увагу на використання ідіом, яке, як і у британській пресі, є досить поширеним і трапляється, насамперед, у цитатах з прямої мови очевидців війни, а також деяких офіційних осіб. Наприклад, “*the big fish eat the small ones*” – сказав сирієць на ім'я Хур про ситуацію зі злочинністю в Алеппо на початку конфлікту [The New York Times 10.08.2012]. У статті з газети “The Washington Post” використано вислів “*to bend the ear*”, що є відображенням начебто надзвичайної прихильності американців до президента США Дж. Байдена, як «лідера вільного світу» (“*the leader of the free world*”), а також фразеологізм “*to run a tighter ship*”, який відображає реалії американського політикуму, де рішення голови Білого дому суттєво залежать від позиції Конгресу [The Washington Post 06.07.2023]. У публікації агентства новин “CNN” вміщено вислів держсекретаря США у 2009 – 2013 рр. Х. Клінтон – “*the sand is running out of the hourglass*”, що означає нібито

прогноз швидкого падіння режиму Б. Асада [CNN 08.07.2012]. На наш погляд, досить влучно описує результати перших шести років громадянської війни ідіома “*the protracted conflict... extinguished the embers of democracy*” [Newsweek 10.03.2017], оскільки події в Сирії стали не найкращим прикладом для демократичної опозиції у інших авторитарних державах, а сирійський диктатор «продовжує володіти всіма картами» (“*to hold all the cards*” [Newsweek 10.03.2017] – досить поширений фразеологізм стосовно осіб, які досить впевнено контролюють ситуацію).

У публіцистиці США також простежується використання іншомовної лексики як назв важливих явищ, пов’язаних з війною в Сирії, однак, як і у британській пресі, воно є обмеженим. Наприклад, у реченні “*for years, the Assad government relied for control on private militias called shabiha*” використано назву неофіційних проурядових збройних формувань, які займалися злочинною діяльністю [The New York Times 10.08.2012]. У статті про різанину у с. Кубейр використано іспанський термін “*garrote*” [The New York Times 09.06.2012], який позначає один з «найшвидших» методів задушення людини (використовувався ще у Середні віки) [Newquist HP, Maloof R. 2009, с. 132]. Вочевидь, метою автора було висвітлення сирійського режиму, як варварів часів Середньовіччя.

Проаналізуємо тепер використання найпоширеніших стилістичних засобів американської преси у контексті громадянської війни у Сирії. Загалом, під час аналізу англomовної публіцистики США було виявлено метафори, порівняння, персоніфікації, конструкції з відтінками іронії і тавтології.

Метафори є досить розповсюдженими, на наш погляд, стилістичними засобами, адже вони застосовуються авторами з метою передачі глибинного змісту і, таким чином, більш вираженого впливу на читача. Так, у статті газети “The New York Times” використано фрази “*crime wave*” та “*wave of lawlessness*” [The New York Times 10.08.2012] – вочевидь, для відображення різкого зростання рівня злочинності та правопорушень у Сирії порівняно з довоєнним періодом. У статті газети “USA Today” метафору “*a chorus of hawks*” [USA

Today 16.10.2019], вочевидь, використано для критики радикальної частини Конгресу та чиновників з Білого дому, які найактивніше підтримують військово-політичне втручання США у різні зони конфліктів. Щодо політики Б. Асада простежується застосування метафори “*Mr. Assad’s savagery*”, яка є вираженою негативною авторською оцінкою політики сирійського диктатора [The New York Times 09.06.2012], а у реченні “*regime losses across the front lines are edging the conflict closer to [Assad’s] doorstep*” виділена метафорична конструкція начебто створює прогноз щодо швидкого падіння сирійського режиму [The Washington Post 12.06.2015].

У одній з публікацій газети “USA Today” за 2017 р. вміщено листи до редакції від громадян США у контексті невдоволення зовнішньополітичним курсом адміністрації Д. Трампа, що, на наш погляд, дає змогу проаналізувати позицію звичайних американців щодо подій в Сирії. Так, одна з авторів Емма Ешворд начебто попереджає громадськість Сполучених Штатів від повторення у майбутньому «боліт Близького Сходу» (“*future Middle Eastern quagmires*”), що є доказом негативного сприйняття американцями військово-політичної ситуації у вказаному регіоні [USA Today 06.04.2017]. Ще одна характеристика Близького Сходу наявна у публікації агентства “CNN”: його названо «одним з основних галасливих регіонів у світовому геополітичному просторі» (“*one of the world’s major geopolitical hubbubs*” [CNN 20.11.2015]). Це також дає змогу читачу глибше осягнути причини багатьох конфліктів у Східному Середземномор’ї.

Окрім метафор, важливе значення у статтях мають порівняння, які, на наш погляд, застосовуються з двох причин. По-перше, порівняльні конструкції використовуються у негативному емоційно-експресивному контексті, передусім, щодо характеристики злочинів режиму Б. Асада. Наприклад, у заголовку до однієї з публікацій газети “The New York Times” Б. Асада названо «різником» (“*Assad, the Butcher*”) [The New York Times 09.06.2012]. У журналі “Newsweek” порівняння також застосовують до характеристики дій рф щодо підтримки сирійського уряду. Так, на думку автора однієї з публікацій,

російські пілоти нібито «поводяться як недбалі підлітки, які весело їдуть зі швидкістю 80 миль на годину» (“*are acting like careless teenagers going for a joy ride at 80 miles per hour*”) [Newsweek 20.07.2023]. По-друге, метафори зумовлюють посилення асоціацій з минулими масштабними конфліктами у світі. Так, досить часто трапляється порівняння конфлікту в Сирії з війною в Іраку, яка тривала упродовж 2003 – 2011 рр. унаслідок інтервенції коаліції на чолі з США з метою повалення диктаторського режиму С. Хусейна (“*It was Iraq, circa 2003, in miniature*”) [The New York Times 10.08.2012]. Використання такої згадки є, на наш погляд, ефективним засобом впливу на читача, оскільки багато американських солдатів загинули в Іраку. Водночас, автор нібито передбачає таке ж збройне втручання Сполучених Штатів до Сирії. У публікації агентства “CNN” щодо мети російської підтримки уряду Б. Асада використано конструкцію “*the Russian Versailles*”, тобто були проведені історичні аналогії з Версальським договором 1919 р., який у 1930-х роках порушив канцлер нацистської Німеччини А. Гітлер для реалізації своїх агресивних амбіцій [CNN 20.11.2015].

Важливим, на наш погляд, є використання персоніфікацій. Так, у статті про злочинність у Сирії використано конструкцію “*the roads outside the city went first*” у контексті опису місць, звідки грабіжники розпочинали свої напади на Алеппо [The New York Times 10.08.2012], а у статті агентства “CNN” про агресивні дії росії щодо американських безпілотників у Сирії – “*our protocols would say*” [CNN 05.07.2023].

Крім того, під час характеристики позиції інших держав щодо збройного конфлікту у Сирії у публіцистиці США простежується застосування іронії. Так, у реченні “*a Chinese foreign ministry spokesman was still in a fantasy world*” засуджується нейтралітет і фактичне ігнорування Пекіном злочинів режиму Б. Асада [The New York Times 09.06.2012]. У публікації агентства новин “CNN” згадуються афоризми російського сатиричного персонажа Козьми Прутькова, які автор іронічно використовує для аналізу зовнішньої політики рф: «*When Vladimir Putin declares the end of a military operation that, at a very*

low cost, has been highly successful in geostrategic and domestic political terms..., we would do well to apply Kozma's words» [CNN 20.11.2015].

Інколи у цитатах з прямої мови в американській публіцистиці простежується використання тавтологій, які є, вочевидь, не лише точним відтворенням аудіо- та відеозаписів, а й часто мають приховані послання автора до читачів. Наприклад, у реченні “*Mr. President, no need to, we can do it, we can protect ourselves*” показано, на наш погляд, рішучість сирійців у їхній боротьбі з сирійським диктатором [The Washington Post 06.07.2023].

Отже, можна відзначити такі характерні особливості публіцистики США щодо висвітлення збройного конфлікту у Сирії:

1) Антиасадівська спрямованість, що відображається як у відвертій підтримці демократичної опозиції, так і порівняно меншою кількістю згадок про злочини «ІДІЛ» і такою ж негативною оцінкою союзників сирійського президента. Водночас, простежується позиціонування росії, Китаю та Ірану, як потенційної загрози для НАТО, майже відразу після початку громадянської війни.

2) Наявність спеціальних правил етикету у звертаннях до офіційних осіб, однак це не стосується публіцистики, яка має статус міжнародної (наприклад, агентство “CNN”).

3) Широке використання ідіом та порівняно рідше іншомовних слів, що характерно для всіх різновидів американської преси. Водночас, більшість з них міститься у цитатах з інтерв'ю очевидців подій та офіційних осіб провідних держав.

4) Застосування численних метафор, порівнянь, персоніфікацій та інших стилістичних засобів, поміж яких превалюють саме метафоричні та порівняльні конструкції. Це дає змогу, з одного боку, здійснити потужніший вплив на свідомість читача, а з іншого – провести паралель конфлікту з іншими війнами в історії, проаналізувати позицію звичайних американців та емігрантів з Сирії щодо подій на Близькому Сході.

3.2 Специфіка відображення китайсько-тайванського конфлікту у періодиці та Інтернет-агентствах США

Як і в публіцистиці Великої Британії, у пресі Сполучених Штатів, присвяченій проблемі Тайваню, досить часто зазначається про велику світову частку виробництва на острові мікročіпів, що є однією з основних причин його підтримки американцями. Водночас, у газеті “The New York Times” наголошується на деякій економічній залежності США від Тайваню, що вважається нібито «неприйнятним ризиком» (“*American policymakers see the US’s dependence on Taiwan as an unacceptable risk*”) [The New York Times 12.07.2023]. На нашу думку, вказана теза свідчить не лише про загрозу в випадку агресивних дій режиму Сі Цзиньпіна отримання ним усіх тайванських мікро-технологій і, як наслідок, посилення гонки озброєнь, але й втрати Сполученими Штатами Тайбея як стратегічного торговельного партнера.

Щодо висвітлення ролі росії та Ірану в регіоні, то, на наш погляд, є певні відмінності від британської преси. По-перше, у публікаціях досить часто згадується лише режим В. Путіна, який разом з КНР вважається ворогом для Сполучених Штатів. Це, передусім, виявляється у реченні: “*we spend 100 percent of our time on **Russia** sanctions, another 100 percent on **China** and the other 100 percent on everything else*” [The New York Times 12.07.2023]. А, по-друге, простежується дещо більший акцент саме на ставлення до Пекіна у порівнянні з рф: “*It is also imperative if Europe is to be able to deter and defend itself against Russia while the United States focuses on the **much bigger challenge from China***” [The Washington Post 18.05.2023]. На нашу думку, це є, насамперед, відображенням рішення Сполучених Штатів щодо розгляду режиму Сі Цзиньпіна як стратегічного ворога на міжнародній арені, що не було заявлено у Великій Британії.

Проаналізуємо тепер лексико-семантичні особливості американської преси на фоні китайсько-тайванського дипломатичного протистояння. Так, у

газеті “The New York Times” Тайвань названо «свавільним регіоном» (“*a wayward province*”), а також – «самоврядною демократією» (“*self-governing democracy*”) – подібне словосполучення для характеристики острова трапляється і в британській публіцистиці) [The New York Times 04.08.2021]; у журналі “Newsweek” – автономним «демократичним островом» (“*the democratic island, which has been autonomous from Beijing for more than seven decades*”) [Newsweek 22.12.2021]. У статті агентства новин “CNN”, вочевидь, продемонстрована ще більша прихильність до Тайбея: країну названо «яскравою демократією» (“*a vibrant democracy, with its own military, currency, constitution and elected government*”) [CNN 24.05.2022]. Водночас, в американській публіцистиці Сполучені Штати і Китай нерідко називають «наддержавами» (“*superpowers*”) [USA Today 14.11.2022], що, на нашу думку, є показником все ж неготовності Вашингтона до початку нової світової війни через тайванську проблему.

Як і в британській публіцистиці, у пресі США використовується термін “*provocation*” та його похідні для позначення ідеологічних наративів як китайської, так і американської сторін. Наприклад: “*Beijing sees as “provocations” by the administrations in Taiwan and the US*” [CNN 24.05.2022], або “*China has been engaging in what the United States earlier described as “provocative” behavior in the Taiwan Strait*” [USA Today 14.11.2022].

В американській публіцистиці також простежується часте використання ідіом. Мабуть, найпоширенішою з них є фраза “*to learn a lesson*”, яка означає врахування, насамперед, «нещасливого» досвіду [Ammer 1997, с. 608]. У газеті “The Washington Post” вислів застосовується для підкреслення важливості запобігання потенційного нападу КНР на Тайвань, що Вашингтон нібито не зумів зробити з російсько-українським конфліктом: “*mindful of lessons learned from Russia’s invasion of Ukraine...*”; “*one of the lessons of Ukraine is that you need to arm your partners before the shooting starts*” [The Washington Post 13.11.2022]. У ті же публікації зазначено, що про необхідність врахування досвіду України вказує і третій термін, на який Сі

Цзиньпіна обрали головою КНР восени 2022 р., що дало йому змогу нібито встановити повний контроль над політикумом Китаю. Для звернення на цю подію особливої уваги, автор, вочевидь, і використав вислів “*iron grip*”: “*Xi secured an unprecedented third term as party general secretary and consolidated his iron grip on power*” [The Washington Post 13.11.2022].

Ще однією досить поширеною в американській пресі ідіомою є фраза латинського походження “*status quo*”, яка вживається в англійській мові з початку XIX ст. і означає непорушність чинного стану речей [Ammer 1997, с. 997]. У статтях “The Washington Post”, як і в іншій пресі, вислів застосовується для позначення непорушності морського кордону між КНР і Тайванем [The Washington Post 13.11.2022].

Крім того, у газеті “The New York Times” згадується вислів “*to pull back the curtain*” для спростування тези про начебто незалежність економіки Китаю від можливих санкцій США [The New York Times 12.07.2023], а також трапляється варіант “*to draw back the curtain*” у подібному контексті [The Washington Post 13.11.2022]. Досить відомим є фразеологізм “*Achilles’ heel*” [The New York Times 12.07.2023], що має античне походження: Ахілл, як герой Троянської війни, описаний в численних давньогрецьких міфах та «Іліаді» поета Гомера. Відповідно до історії, мати Фетіда занурила Ахілла у річку Стікс, щоб зробити його тіло несприйнятливим до травм, однак винятком при цьому стала п’ята, за яку вона його тримала. Як наслідок, героя Троянської війни начебто вбили, поціливши у ту саму п’яту [Nelson J. T. 2021, с. 7]. У публікації “The New York Times” таким вразливим місцем автор називає «гонку за технологічну самодостатність» КНР (“*the race for technological self-sufficiency*”) [The New York Times 12.07.2023]. З цим, на наш погляд, досить пов’язана згадка про начебто можливість президента КНР припинити дипломатичне протистояння з Вашингтоном, оцінивши його переваги, і заявити: “*I don’t want to mess with that*” [The Washington Post 13.11.2022]. Виділена фраза означає припинити

дратувати кого-небудь, втручатися (у контексті статті – у справи Тайваню) [Ammer 1997, с. 681].

Окрім акценту на недоліках режиму Сі Цзиньпіна, деякі ідіоми використовуються для позначення потенційних загроз для Сполучених Штатів. Наприклад, у публікації газети “The New York Times” помічник секретаря США з експортного контролю у своєму висловлюванні вживає конструкцію “*to bat one thousand*”, який означає рекордний успіх у чомусь [The New York Times 12.07.2023]. Фразеологізм походить з бейсболу, де статистика зростає у результаті ефективних ударів битою (“*a bat*”), де одного разу за короткий проміжок часу було отримано 1000 очок [Ammer 1997, с. 76]. Таким чином, ідіома позначає рекордний успіх у чомусь, щоправда, у вказаній статті вона використовується для характеристики, навпаки, збитковості американського бізнесу з огляду на його суперництво з Китаєм.

Як реакція на потенційну загрозу, яку для США начебто становить погіршення відносин з КНР, очевидно, вживається вислів “*to keep a lid on*”, який за допомогою алегорії на кришку контейнера вказує на необхідність щонебудь приховати, стримати [Ammer 1997, с. 855]. У статті агентства “CNN” ідіома, на наш погляд, розкриває суть американської політики «стратегічної неоднозначності» щодо Тайваню (“*a policy known as “strategic ambiguity”*”) [CNN 24.05.2022]. З огляду на це, з необхідністю балансування Вашингтона між двома сторонами ймовірного збройного конфлікту також пов’язаний фразеологізм “*to walk the tightrope*”, який означає бути на дуже нестійкому шляху [Ammer 1997, с. 1139]. На нашу думку, вказана ідіома дуже близька за змістом до “*to play with fire*” [CNN 24.05.2022], використання якої простежується також і в британській пресі. Також зі спільних висловів з публіцистикою Великої Британії виявлено часте використання фрази “*a red line*”, яка характеризує зовнішньополітичні претензії Пекіна [CNN 24.05.2022].

Окремо необхідно відзначити історичну ідіому “*David and Goliath*”, яка полягає у тому, що слабкий супротивник у бою може перемогти могутнішого (як іудейський цар Давид у дитинстві нібито переміг велетня Голіафа) [Oxford

Advanced American Dictionary]. У статті газети “The New York Times” автор таким чином передбачає несподівану для КНР перемогу Тайваню у випадку можливої війни [The New York Times 04.08.2021]. Водночас, дипломатичне протистояння між Пекіном і Тайбеєм названо, як “*Gordian knot*”, тобто начебто надскладною проблемою, яка вирішується досить легко. Вказаний вислів також має історичні корені: у 333 р. до н. е. знаменитий полководець О. Македонський нібито розрубав мечем вузол, який ніхто не міг розв’язати [History 03.02.2016]. На думку автора статті, так уряд Тайбея на початку XXI ст. почав фіксувати у паспортах своїх громадян назву країни “*Taiwan*”, замість поширеної до того “*Republic of China*” [The New York Times 04.08.2021].

Окрім ідіом, в американській пресі простежується і використання іншомовних слів, однак набагато рідше. Наприклад, у контексті історії Тайваню з 1949 р. автор статті не перекладає дві групи людей (*castes*), які виникли на острові – “*benshengren*” та “*waishengren*” [The New York Times 04.08.2021].

Під час аналізу стилістичних засобів англomовної публіцистики Сполучених Штатів було виявлено численні епітети, метафори, порівняння, персоніфікації, прийоми іронії, антитези і тавтології. Яскравим прикладом застосування епітетів є стаття у газеті “The New York Times”, де однією з ключових характеристик Китаю названо “*iron political will*” (тобто бажання КНР приєднати Тайвань є нібито таким же твердим, як залізо) [The New York Times 12.07.2023], натомість рішучість американської адміністрації Дж. Байдена з підтримки Тайбея – “*rock solid*” [CNN 14.10.2021]. Останній епітет є також усталеним виразом в англійській мові, що позначає «щось надзвичайно тверде», «надійне» [Collins Online Dictionary]. На нашу думку, деяке змішання епітетів та фразеологізмів в американській пресі свідчить про значно частіше їх використання, ніж на шпальтах британських газет.

Досить цікавими, на наш погляд, є порівняльні конструкції в американській публіцистиці. Так, у статті газети “The New York Times” про дипломатичне і торговельне протистояння між Вашингтоном і Пекіном транзистори у смартфонах порівняно за структурою з «пирогом», а за розмірами з «вірусом»: *“the primary semiconductor in a new smartphone has between 10 and 20 billion **transistors**, each about the size of **a virus**, carved like **a layer cake** into the structure of the silicon”* [The New York Times 12.07.2023]. Це дає змогу читачеві, на нашу думку, краще зрозуміти сутність мікрочіпів, за виробництвом яких Тайбей домінує у світі. В іншій публікації проведено паралелі між Гонконгом і Тайванем: у 2019 р. режим КНР фактично ліквідував самоврядування Гонконгу (з огляду на це, автор статті називає регіон *“semiautonomous Chinese territory”* [The New York Times 04.08.2021]), унаслідок чого *“many people worried **Taiwan** would be next”*. Крім того, необхідно зазначити про часті порівняння ситуації навколо Тайваню з нападом росії на Україну, у контексті чого, зокрема, і застосовується згадана вище ідіома *“to learn a lesson”*. Наприклад, у реченні *“to make the Taiwanese a formidable military force that can defend itself, **like the Ukrainians**”* автор звертає увагу на необхідності надання достатньої військової допомоги Тайбею для посилення його готовності до ймовірного нападу з боку КНР [The Washington Post 13.11.2022].

Поміж найважливіших метафор американської публіцистики необхідно відзначити конструкцію *“the **tsunami** of around 1.5 million exiles”*, що, на наш погляд, дає змогу читачу краще уявити деякі обставини переселення півтора мільйона людей до Тайваню [The New York Times 04.08.2021]. У тій же статті використано і іншу фразу *“a useful political pressure release **valve for the growing repression** of the mainland”*, у якій таким «клапаном» був названий Гонконг, де наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. концентрувалася опозиція до китайського комуністичного режиму [The New York Times 04.08.2021]. У публікації “CNN” наявна метафора *“the orbit of the US”*, яка символізує сферу впливу Сполучених Штатів в Азійсько-Тихоокеанському регіоні

[CNN 24.05.2022]. Водночас, візит держсекретаря США Е. Блінкена до Пекіна для начебто врегулювання взаємних протиріч і «глибокої стурбованості» (“*deep concerns*”) Вашингтона діями КНР на міжнародній арені у статті газети “USA Today” названо фразою “*diplomatic tango*” [USA Today 18.06.2023]. У іншій публікації вміщено метафоричне висловлювання президента Дж. Байдена: “*the United States is ready to play*” (на думку автора статті, вказані слова означають начебто перспективи зближення Пекіна і Вашингтона) [USA Today 14.11.2022]. На наш погляд, вказана метафора дає змогу зрозуміти дещо обережну позицію Сполучених Штатів щодо КНР, незважаючи на їхню повну підтримку Тайбея.

Досить цікавою, на нашу думку, є фраза “*games played by the upper class*”, яка є своєрідним символом спокійної реакції населення Тайваню на можливу війну з режимом Сі Цзиньпіна. Так, у статті агентства “CNN” звернено увагу на таку позицію деяких мешканців Тайбея на прикладі продавця свинини на місцевому ринку: “*I think it is more important to earn money,*” *she said*” [CNN 14.10.2021].

Трішки частіше в американській публіцистиці, ніж в британській, простежується використання антитез. Наприклад, у статті агентства “CNN” Тайвань і КНР названо відповідно, як “*the small democratic island*” та “*autocratic superpower*” [CNN 24.05.2022]. Тут автор поєднує одночасно три протилежності: малий – великий, демократичний – авторитарний, острів – наддержава. Це, на нашу думку, досить глибоко висвітлює рівень несумісності систем двох сторін імовірного конфлікту. У публікації газети “USA Today” режим Сі Цзиньпіна фактично протиставляється так званій «джефферсонівській демократії» (“*it’s not going to turn China into a Jeffersonian democracy*”) [USA Today 18.06.2023]. Вказаний вислів виник за результатами правління третього президента США Т. Джефферсона (1801 – 1809), фундаментальні засади якого були окреслені під час його першої інавгураційної промови. Наприклад, “*equal and exact justice to all men, of whatever state or persuasion, religious or political*” (протилежністю чого є

переслідування опозиції у КНР) та “*peace, commerce, and honest friendship with all nations*” (що, на наш погляд, не характеризує зовнішню політику Пекіна) [Inaugural Addresses 1989, с. 16]. Також досить частими є протиставлення військово-політичної загрози з КНР російській небезпеці. Так, у реченні “*the answer is by focusing US resources on Taiwan's defense against China, by far the United States' strongest rival, while relying primarily on European allies to defend against a weakened Russia*” спостерігається антитеза “*strongest – weakened*” [The Washington Post 18.05.2023]. На нашу думку, таке позиціонування росії відображає деякі геополітичні наслідки її невдалої військової кампанії в Україні.

Ще рідше в американській публіцистиці простежується використання тавтологій – передусім, у цитуванні інтерв'ю офіційних осіб держав, або незалежних експертів. Так, у статті газети “USA Today” зазначається, що начебто для «зміни настрою» (“*to change the mood*”) адміністрації Дж. Байдена та режиму Сі Цзиньпіна потрібно “*to encourage more “think tank visits, more people visits, more flights, to issue more visas, to socialize more*” [USA Today 18.06.2023]. Повторення прислівника “*more*” у даному реченні має спонукальну функцію: він ніби закликає дві сторони до налагодження відносин. Водночас, радник Держдепартаменту Сполучених Штатів Б. Джонс у журналі “Newsweek” за допомогою дублювання фрази “*to fight this war*”, вочевидь, наголосив на необхідності пошуку сторонами лише мирних шляхів врегулювання взаємних розбіжностей: “*I don't think the Chinese are ready to fight this war. I know the Taiwanese are not ready to fight this war*” [Newsweek 02.09.2022].

Крім того, необхідно зазначити про персоніфікації, які застосовуються у пресі США для підкреслення деяких рис поведінки КНР на міжнародній арені. Так, у газеті “USA Today” вказано, що Пекін начебто «трохи протверезів» через агресивні дії РФ на території України: “*Beijing has been “sobered a bit” by Russia's invasion of Ukraine*” [USA Today 18.06.2023]. Вочевидь, автор статті

мав на увазі невдачі російських військ, що може імовірно відбутися і з китайськими військами у Тайвані.

Окрім персоніфікацій, автори публікацій інколи використовують іронію для висвітлення кризових явищ у відносинах у трикутнику КНР – Тайвань – США. Наприклад, у журналі “Newsweek” згадано зауваження старших наукових співробітників університету Джорджа Мейсона: “*People think that data are in **the cloud**, but they are really lying across our **ocean floors***” [Newsweek 02.09.2022]. Таким чином, зіставивши пряме значення поняття “*ocean floors*” з переносним “*cloud*” (як онлайн-накопичувача інформації), автори акцентують увагу на проблемі Інтернет-зв’язку Тайваню з материком, який потенційно може бути перерваним підводними човнами КНР.

Отже, можна виділити такі характерні особливості американської публіцистики щодо висвітлення китайсько-тайванських відносин за останні два роки:

1) Підтримка Тайбея, яка є ще більш вираженою, ніж у британській пресі, про що свідчить, зокрема, порівняно менша увага до росії та Ірану. Основними факторами такої позиції є, по-перше, прийняття Сполученими Штатами рішення про визнання пріоритетним ворогом на міжнародній арені саме КНР з розумінням високої ймовірності початку Третьої світової війни через китайсько-тайванський конфлікт, а, по-друге, стратегічну важливість Тайваню для Вашингтона з огляду на його світової частки виробництва мікро-технологій.

2) Значний обсяг використання ідіом, поміж яких особливе місце займають вирази історичного походження (на відміну від британської преси, де трапляються і відносно нещодавно утворені конструкції) та фразеологізми, які застосовуються для позначення ролі США і Китаю у Східній Азії. Це свідчить про розгляд Вашингтоном тайванської проблеми, як вогнища для можливого протистояння двох «наддержав». Доказами розуміння в американській пресі небезпеки КНР є також приклади вживання ідіом для порівняння ситуації навколо Тайбея з нападом росії на Україну.

3) Значний обсяг стилістичних мовних засобів, динаміка використання яких дещо відрізняється від британської публіцистики. По-перше, простежується дещо рідше вживання епітетів на фоні такого ж домінування порівнянь та метафор, що пояснюється ширшим використанням усталених виразів. По-друге, автори статей частіше застосовують антитези та тавтології, що зумовлює не лише необхідність порівняння соціально-політичних систем КНР і Тайваню, але й ролей Китаю і Сполучених Штатів в регіоні з вже зазначеною згадкою російсько-українського збройного конфлікту. З іншого боку, використання персоніфікацій та прийомів іронії за частотою і тематикою у британській та американській пресі досить подібне.

3.3 Специфіка висвітлення агресії росії щодо України в американській публіцистиці

Як у британській публіцистиці, у пресі Сполучених Штатів також простежується деяка трансформація позиції щодо російсько-української війни упродовж 2014 – 2023 рр. Так, у журналі “Newsweek” проросійських найманців на Сході України на початку конфлікту називають як «сепаратистами» (“*separatists*”), так і «повстанцями» (“*rebels*”) [Newsweek 14.11.2014]. Відмінними рисами американської преси, очевидно, є те, що так званих сепаратистів згадували, як “*pro-Russian*” [Newsweek 14.11.2014], або “*pro-Moscow*” [CNN 08.04.2014]. Однак на сьогодні у пресі США конфлікт відображається, як російсько-українська війна, водночас, простежується погляд про начебто початок цієї війни у лютому 2022 р.: “*The total number of Ukrainian and Russian troops killed or wounded since the war in Ukraine began 18 months ago is nearing 500,000*” [The New York Times 18.08.2023].

Поміж найпоширеніших ідіом, які застосовуються в американській публіцистиці, потрібно, на нашу думку, відзначити військово-історичні фрази. Наприклад: 1) “*the brink of war*” – вислів, вперше вжитий президентом США

Дж. Куїнсі Адамсом у 1829 р. [Online Etymology Dictionary], у пресі Сполучених Штатів використовується у значенні такого стану відносин обох держав (на прикладі концентрації російських військ на кордонах України), коли війна може початися будь-якої миті [The New York Times 09.08.2014]; 2) “*the fog of war*” – досить поширена в англійській мові ідіома у значенні невизначеної ситуації на полі бою, відсутності детальної інформації у командира та наявності фізичних перешкод для продовження військових дій [Kiesling 2001, с. 85]. У газеті “The New York Times” вислів застосовується для характеристики напруженої та неоднозначної ситуації на лінії фронту на Півдні та Сході нашої держави, що, на наш погляд, доречно [The New York Times 16.12.2022].

Щодо аналізу стилістичних засобів американської публіцистики, то за результатами було виявлено численні приклади вживання епітетів, метафор, порівняльних конструкцій та антитез, прийомів іронії і тавтології. Використання епітетів, передусім, простежується у таких випадках:

1) під час критичної оцінки опору України: за допомогою конструкції “*clumsy “anti-terrorist operation”*” у статті журналу “Newsweek” продемонстроване суб’єктивне ставлення до початкового періоду російсько-української війни. Вочевидь, тут автор використав і прийом іронії, зазначивши про начебто неготовність нашої держави чинити опір агресору (“*the Ukrainian army was under-equipped and woefully unprepared to counter armed and vicious pro-Russian separatists*”) [Newsweek 14.11.2014];

2) під час характеристики В. Путіна та його політики: “*Putin can be **iron-fisted and harsh**, but he has shown respect for international treaties*”. Вказане речення свідчить про недостатнє розуміння Сполученими Штатами агресивної суті Кремля у 2014 р. [CNN 03.04.2014].

3) під час аналізу внутрішньополітичної ситуації в Україні: “*but even a war... cannot galvanize a nation to the point where **the most greedy** cease their **dirty deeds***” – так автор оцінює деструктивну діяльність вітчизняних олігархів,

які фактично підривають економіку нашої держави з середини [CNN 09.02.2023].

Іншим прикладом іронії в американській публіцистиці є характеристика шляхів витрат російськими олігархами своїх мільярдних коштів: “...*by sending their children to Western schools, buying up homes in Manhattan, or going on shopping sprees in neighboring European countries*” [CNN 03.04.2014]. Це, на наш погляд, є доказом значного впливу санкцій ЄС і США щодо найбагатших громадян росії. Крім того, у газеті “The New York Times” автор іронічно вказує на нібито помилкові дії українського військового командування навесні 2014 р. з метою не провокувати В. Путіна на можливе поглиблення масштабів агресії (“*And the Ukrainians have flaunted their victories*”) [The New York Times 09.08.2014] та на елементи російської пропаганди (“...*Maria Zakharova, shot back, saying “Kiev is more and more inventive in creating fairy tales*”) [The New York Times 09.08.2014].

Щодо найпоширеніших метафор, які зустрічаються в американській публіцистиці, потрібно відзначити титул, застосований до экс-президента України П. Порошенка – “*the former chocolate king*” [Newsweek 14.11.2014]. На наш погляд, якщо для вітчизняної громадськості і політикуму вказаний вислів є досить поширеним [ТСН 28.12.2011], то для кореспондентів США – все ж, уособленням бізнесу экс-президента як засновника відомої кондитерської компанії “Roshen”.

Важливою також є метафорична конструкція “*a dark cloud*”, яка уособлює значне падіння рейтингу В. Зеленського серед українців через його фактичне ігнорування корупції напередодні повномасштабного вторгнення росії [CNN 09.02.2023]. У цьому контексті необхідно зазначити і про слово “*demons*”, яке використано у цитаті з інтерв’ю “CNN” київської підприємці як символ ворогів України, з якими потрібно боротися (при цьому автор виділяє як «зовнішніх», так і «внутрішніх демонів»): “*as a country, we are fighting the outside demons, but at the same time, we should continue fighting our inner demons — and corruption is one of the big ones*” [CNN 09.02.2023]. Це, на

наш погляд, контрастує з метафорами, які газета “USA Today” застосовує до Львова з погляду його технологічного прогресу на фоні війни. Так, автор публікації називає найбільш населене місто Західної України центром «ренесансу», як формування нового етапу в історії нашої держави (“*this city of 750,000 in the west is engineering a renaissance*”) та “*the Lviv surge*” – начебто центром науково-технічної революції України [USA Today 06.10.2015].

Щодо характеристики агресивних дій рф, простежується застосування словосполучення “*Russian Juggernaut*” [Newsweek 14.11.2014]. Іменник є досить давнім за походженням (з XIV ст.) і вживався спочатку в Англії, а з XIX ст. – і в США. Зважаючи на напівлегендарну історію про великі людські жертвоприношення в Індії під час руху карети із зображенням бога Вішну, початкове тлумачення “*Juggernaut*” було “*a large heavy truck*”, що через декілька століть еволюціонувало у “*a massive inexorable force*” [Merriam-Webster]. У Сполучених Штатах з’явився окремий персонаж з коміксів з надприродною силою (“*Nothing can stop the Juggernaut!*”) [Wizard Universe]. З огляду на це, використання вказаного поняття у контексті агресії Кремля, є, очевидно, доказом того, що у 2014 р. більшість американців значно гіперболізували «могутність» путінського режиму (у статті “USA Today” 2015 р. так висвітлено нібито потужність рф і її найманців – “*Ukraine’s recent losses to separatist forces underscore how much its military is outmanned and outgunned by an adversary backed by Russian might and a willingness to commit troops and arms to the fight*” [USA Today 23.02.2015]). На нашу думку, такій позиції Вашингтона сприяло і те, що В. Путін рішуче заперечував участь регулярних російських військ у конфлікті на Донбасі (у цьому контексті у журналі “Newsweek” вжито метафору “*the Kremlin chief, shielded by a wall of plausible deniability*” [Newsweek 14.11.2014]).

Порівняльні конструкції в американській пресі, як і в британській, застосовуються переважно для проведення паралелей різних епізодів війни в Україні з іншими історично відомими подіями. Так, у журналі “Newsweek” згадано порівняння В. Путіна “*the Arab Spring*” з так званою “*the Crimean*

Spring” [Newsweek 19.03.2023], що, на наш погляд, є недоречним, оскільки на відміну від Арабських революцій 2010 – 2011 рр. «Кримська весна» – це лише пропагандистська назва процесу анексії півострова військами РФ у лютому – березні 2014 р. У газеті “The Washington Post” проведено аналогії гуманітарної кризи на Донбасі з наслідками громадянської війни в Сирії, щоправда, дещо «більшими»: “*its citizens are being deprived of basic health-care services, echoing Syria’s similar if larger crisis*” [The Washington Post 09.04.2018]. Нарешті, у статті “The New York Times” приблизні втрати українських військ зіставляються з результатами війн у В’єтнамі та Афганістані за участю Сполучених Штатів: “*Ukraine’s military deaths have already surpassed the number of American troops who died... in Vietnam (roughly 58,000) and about equal the number of Afghan security forces killed over the entire war in Afghanistan*” [The New York Times 18.08.2023].

Іншим прикладом застосування порівняльних конструкцій є поширені в американській пресі паралелі між замінованою частиною України та територіями інших держав. Так, у газеті “The Washington Post” таке уподібнення простежується зі штатом Флорида та Уругваєм: “*in a year and a half of conflict, land mines... have contaminated a swath of Ukraine roughly the size of Florida or Uruguay*” [The Washington Post 22.07.2023]. У тій же статті стверджується про те, що потенційний період розмінування України може становити 757 років зі згадкою про такі ж проблеми у Камбоджі та Косово, де відбувалися порівняно менш кровопролитні конфлікти: “*mines as a dark legacy of conflict all over the world, from Cambodia to Kosovo, hint at the challenges Ukraine could face as it rebuilds*” [The Washington Post 22.07.2023].

Порівняння також використовуються для проведення паралелей між російським диктатором та представниками інших недемократичних режимів. Так, у журналі “Newsweek” вміщено згадку про уподібнення радником міністра внутрішніх справ України А. Геращенко візитів у м. Маріуполь В. Путіна у 2023 р. та німецького канцлера А. Гітлера у 1941 р. [Newsweek 19.03.2023]. У публікації агентства “CNN” вжито фразу “*Putin’s*

new world order”, яка створює алюзію на однойменну назву нацистського окупаційного режиму у Європі упродовж 1939 – 1945 рр. [CNN 03.04.2014]. На нашу думку, це дає змогу американській громадськості зрозуміти, що дії РФ на міжнародній арені досить подібні до Третього Рейху під час Другої світової війни, що означає неминучу поразку агресії Росії у нашій державі. В. Путіна також порівнюють з кубинським диктатором Ф. Кастро, північнокорейським Кім Чен Ином та сирійським Б. Асадом [CNN 03.04.2014].

Поряд з порівняльними конструкціями, у пресі США автори використовують також і антитези. На наш погляд, необхідно звернути увагу на такі випадки: 1) протиставлення України іншим державам (наприклад, з огляду на участь в Оттавській конвенції про заборону застосування, накопичення запасів, виробництво і передачу протипіхотних мін 1997 р., а також – на рівень замінування територій нашої держави): “...*under the 1997 Mine Ban Treaty, to which **Ukraine**, but **not Russia or the United States**, is a party*”; “*the scale and concentration of ordnance makes Ukraine’s contamination greater than that of other heavily mined countries such as **Afghanistan and Syria***” [The Washington Post 22.07.2023]; 2) створення контрасту між російсько-українським конфліктом та іншими відомими війнами останніх десятиліть: “*Unlike the US wars in **Afghanistan and Iraq**, where American forces strictly adhered to evacuating casualties within an hour..., there is no such capability in Ukraine*” [The New York Times 18.08.2023].

Тавтологічні конструкції в американській публіцистиці простежуються дещо рідше, ніж у британській, проте у подібних ситуаціях цитування інтерв’ю офіційних осіб провідних держав. Так, у газеті “USA Today” вміщено іронічне пояснення власника «ЧВК Вагнер» Є. Пригожина щодо начебто втручання Росії у внутрішню політику США: “*Gentlemen, we have **interfered**, are **interfering** and will **interfere**...*” [USA Today 07.11.2022]. Вказаною тавтологією російський бізнесмен, очевидно, наголосив на незмінній агресивній суті РФ, зона розповсюдження якої не завершується Україною.

Отже, можна виділити такі характерні особливості публіцистики Сполучених Штатів Америки у висвітленні російсько-української війни упродовж 2014 – 2023 рр.:

1) Проукраїнська спрямованість, про що свідчить не лише значна увага на конфлікт рф і України, так і порівняння режиму В. Путіна з Б. Асадом, А. Гітлером, Ф. Кастро, Кім Чен Ином та іншими диктаторами, які відзначилися своєю жорстокістю в історії. Водночас, як і у британській пресі, така позиція публіцистики США дещо еволюціонувала, передусім, через поширення проросійських наративів за кордоном та відсутність безпосередньої загрози конфлікту для НАТО до 2022 р.

2) Значне розмаїття стилістичних мовних засобів, поміж яких переважає використання метафор та порівняльних конструкцій. Вживання метафор простежується у контексті аналізу агресивних дій рф та кремлівських пропагандистських мотивів, а також внутрішньополітичних проблем України. Щодо епітетів, порівнянь та антитез, то найчастіше паралелі проводять як з іншими історично відомими конфліктами, у яких досить часто брали участь американські війська, так і з територіями окремих країн (наприклад, у контексті рівня замінування нашої держави). Тавтології та прийоми іронії автори здебільшого застосовують під час характеристики політики росії та її актуальних проблем.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження можемо зробити такі висновки:

1) Найважливіші підходи до визначення «дискурсу»: 1) будь-який акт комунікації між мовцем і слухачем у контексті специфічної ситуації (Е. Куц, Т. ван Дейк); 2) процес спілкування з метою досягнення консенсусу щодо важливої проблеми (Ю. Хабермас); 3) комунікативний акцент на актуальних та соціально важливих проблемах людства (тематичний підхід Т. Добросклонської); 3) обмін інформацією на рівні суспільної свідомості та ментальності (М. Фуко); 5) міждисциплінарний феномен під назвою “discourse analysis” (Т. ван Дейк, Д. Метісон, В. Карасик). Водночас, дослідники розмежовують «дискурс» з такими поняттями, як «текст», «зміст» та «стиль». Найпоширеніші критерії щодо класифікації «дискурсів» поміж представників лінгвістичної науки: а) за формою передачі інформації (усний, письмовий, електронний); б) за адресатним спрямуванням (побутовий, персональний, інституційний); в) за видом мовлення (монологічний, діалогічний та полілогічний); г) за жанрами і стилями мовлення (художній, офіційно-діловий, публіцистичний, науковий); ґ) за типом соціальної ситуації (юридичний, політичний, педагогічний, публіцистичний, дипломатичний, фатичний, терористичний тощо). Відсутність єдиної концепції щодо тлумачення та типології «дискурсу» ускладнює стрімкий розвиток інформаційних технологій, що зумовлює «стирання» меж між наявними різновидами «дискурсу» та появу нових разом з трансформацією підходів до їх аналізу.

2) Більшість дослідників характеризують поняття «публіцистичний дискурс» як форму комунікативної діяльності, що орієнтована на масового споживача інформації та реалізується за допомогою ЗМІ (або ЗМК). Водночас, простежуються різні назви щодо вказаного типу дискурсу: «публіцистичний», «масмедійний» та «медіа дискурс». Особливості публіцистичного дискурсу у сучасній лінгвістичній науці: 1) реалізація у форматі «медіа тексту» у публіцистичному стилі; 2) діалогічність, інтерактивність, динамічність та

імплікативність; 3) варіативність художніх засобів – порівнянь, метафор, алюзій і, насамперед, – ідіоматичних виразів; 4) використання «ідеологічно навантажених» конструкцій задля впливу на адресата; 5) варіативність жанрів; б) обов'язкова наявність у авторів статей «дискурсивної компетенції». Найважливіші функції публіцистичного дискурсу: інформативна (надання інформації про найактуальніші проблеми у світі), впливу (формування в адресата прогнозованої позиції чи емоційної реакції на важливі події із застосуванням прийомів навіювання та маніпуляції), розвивальна (спонукання до роздумів та аналізу наявної у публіцистиці проблематики). Найпоширеніші підходами до типології медіа дискурсу: 1) за жанром (інформативний, аналітичний та художньо-публіцистичний); 2) за видами «медіа тексту» (дискурс новин, газетний, телебачення, радіо, Інтернет-дискурс).

3) Спільними рисами періодичної преси та агентств новин Великої Британії та США щодо висвітлення сучасних військово-політичних подій є: а) виражена підтримка однієї зі сторін конфлікту (демократичної опозиції у Сирії, Тайваню та України, що проявляється у використанні відповідної емоційно-експресивної лексики (наприклад, щодо Тайваню застосовано конструкції “*a vibrant democracy*”, “*a democratically governed territory*”). Водночас, позиція щодо України в англійській публіцистиці дещо еволюціонувала (з використання виразів “*Ukraine crisis*” до “*the war in Ukraine*”) через поширення проросійських наративів за кордоном та відсутність безпосередньої загрози конфлікту для НАТО до 2022 р.; б) усвідомлення деструктивної ролі РФ, Китаю та Ірану у світі як антизахідної коаліції держав. Однак, якщо щодо позиції Ірану досить часто застосовується лексична конструкція “*its ally*”, то ступінь зближення КНР з росією характеризується неоднозначно; в) переважання ідіоматичних виразів поміж іншої лексики, які застосовуються переважно у формі авторської оцінки подій та з метою навіювання читачам розуміння високої ймовірності Третьої світової війни проаналізовані в даній роботі конфлікти. Іншомовні слова та неологізми використовуються для посилення впливу на адресата (наприклад,

у висвітленні політики Б. Асада, як середньовічних варварів); г) превалювання метафор і порівнянь над іншими засобами стилістики (епітетами, засобами іронії, персоніфікаціями, тавтологіями та антитезами) з метою додаткової демонстрації читачам злочинів офіційного Дамаска (наприклад, проведення паралелей між президентом Сирії та німецьким канцлером А. Гітлером), донесення фальшивої сутності російських пропагандистських наративів та у контексті відображення внутрішньополітичних проблем Китаю.

4) Відмінними рисами є: а) деяка еволюція в усвідомленні небезпеки росії, Китаю та Ірану, а також режиму Б. Асада для чинної системи міжнародних відносин у британській публіцистиці порівняно з позиціонуванням їх як потенційної загрози для НАТО у періодиці США. Водночас, щодо подій в Україні, навпаки, виявлено застосування в американській періодиці численних метафор з елементами критики адміністрацій П. Порошенка та В. Зеленського (наприклад, звинувачення у корупції) поряд з явною переоцінкою «могутності» режиму В. Путіна.; б) використання порівняно нових за вжитком фразеологічних конструкцій у публіцистиці Великої Британії, у той час як в американській простежується використання фраз XIX ст. і навіть періоду Античності. Це найчастіше простежується у контексті висвітлення китайсько-тайванських відносин і було зумовлено, з одного боку, бажанням авторів додатково виправдати протайванську зовнішньополітичну позицію Лондона, а з іншого – досить пізнім поширенням деяких усталених висловів у британському варіанті англійської мови; г) часте проведення паралелей в американській публіцистиці між проаналізованими у даній роботі подіями та іншими військовими конфліктами кінця XX – початку XXI ст. з метою додаткового впливу на громадськість., адже це було зумовлено активною участю військ США у війні в Іраку, Афганістані, В'єтнамі та інших державах Азії. З тієї ж причини у публіцистиці Великої Британії наявні порівняння сучасних конфліктів з Другою світовою війною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

СПИСОК ТЕОРЕТИЧНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арутюнова Н. Д. Дискурс. *Лингвистический энциклопедический словарь* / под ред. В. Н. Ярцева. Москва : «Советская энциклопедия», 1990. С. 136–137.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. Київ : Академія, 2004. 342 с.
3. Дейк ван Т. Язык. Познание. Коммуникация. Благовещенск : БГК имени И. А. Бодуэна де Куртенэ, 2000. 308 с.
4. Денисова С. П. Мова інфосфери з позицій дискурсивної лінгвістики. *Сучасні дослідження з іноземної філології*. 2010. Вип. 8. С. 178–183. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sdzif_2010_8_30 (дата звернення: 10.01.2024).
5. Добросклонская Т. Г. Массмедийный дискурс как объект научного описания. *Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия «Гуманитарные науки»*. 2014. Вып. 22. № 13 (184). С. 181–187. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/massmediynyy-diskurs-kak-obekt-nauchnogo-opisaniya> (дата обращения: 09.01.2024).
6. Карасик В. И. Языковой круг: личности, концепты, дискурс. Волгоград : «Перемена», 2002. 331 с.
7. Карпенко Ю. В. Газетний дискурс як тип масово-інформаційного дискурсу. *Studia Linguistica*. 2018. Vol. 12. P. 38–49. URL: <http://studia-linguistica.knu.ua/gazetnij-diskurs-jak-tip-masovo-informacijnogo-diskursu/> (дата звернення: 10.01.2024).
8. Карпчук Н. П. Адресованість в офіційному та неофіційному англomовному дискурсі (комунікативно-прагматичний аналіз) : монографія. Луцьк : Редакційно-видавничий відділ «Вежа», 2006. 159 с.

9. Ковальська Н. Питання типології дискурсу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Лінгвістика*. 2014. Вип. 21. С. 120–123. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdu_2014_21_32 (дата звернення: 10.01.2024).
10. Куц Е. О. Критична перспектива дослідження дискурсу в сучасній лінгвістиці. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету ім. В. Винниченка. Серія : Філологічні науки*. 2017. Вип. 153. С. 261–265. URL: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=view_citation&hl=ru&user=pstiHygAAAAAJ&citation_for_view=pstiHygAAAAAJ:IWHjjKOFINEC (дата звернення: 10.01.2024).
11. Мірошніченко І. Г. Сучасні підходи до типології мас-медійного дискурсу: [препринт]. *Сучасний мас-медійний простір : реалії та перспективи розвитку* : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Вінниця, 2016. URL: <https://crust.ust.edu.ua/items/8f2b7e52-cd2f-4da9-b856-87fc1e1dce3e> (дата звернення: 10.01.2024).
12. Мосейчук О. М. Публіцистичний дискурс як контекст реалізації комунікативного впливу на масового адресата. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка*. 2012. Вип. 65. С. 174–177. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2012_65_36 (дата звернення: 10.01.2024).
13. Разумна К. А. Англійськомовний публіцистичний дискурс у дзеркалі сучасних лінгвістичних розвідок. *Науковий вісник ДДПУ імені Івана Франка. Серія : Філологічні науки (Мовознавство)*. 2018. № 10. С. 121–125. URL: http://ddpu-filolvisnyk.com.ua/uploads/arkhiv-pomerov/2018/NV_2018_10/28.pdf (дата звернення: 10.01.2024).
14. Рябокінь Н. О. Проблеми типології медійного дискурсу. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : «Гельветика», 2023. Вип. 27. С. 54–57. URL: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.2.10> (дата звернення: 10.01.2024).

15. Сизоненко А., Куц Е. Загальна характеристика та жанрова варіативність англомовного публіцистичного дискурсу. *Актуальні питання гуманітарних наук. Серія «Мовознавство. Літературознавство»*. 2020. Вип. 31. Т. 2. С. 235–239. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863.2/31.213976> (дата звернення: 08.01.2024).
16. Хорошун О. О. Дискурс засобів масової інформації: характерні особливості. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Філологічні науки*. 2014. № 6 (2). С. 65–71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vluf_2014_6%282%29__12 (дата звернення: 10.01.2024).
17. Шевченко И. С., Морозова Е. И. Проблемы типологии дискурса. *Дискурс как когнитивно-коммуникативный феномен* : монографія / под общ. ред. И. С. Шевченко / перевод с укр. Харьков : Константа, 2005. С. 233–236. URL: https://www.researchgate.net/publication/310398588_Diskurs_ak_kognitivno-komunikativnij_fenomen_Pid_zag_red_Sevcenko_IS_Monografia (дата обращения: 10.01.2024).
18. Шевчук О. В., Надрага Г. М. «Тайванська проблема» у міжнародних відносинах та перспективи її вирішення. *Наукові праці. Серія : Історія*. Миколаїв : ЧДУ імені Петра Могили, 2008. Вип. 63. Т. 76. С. 69–74. URL: <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/history/2008/76-63-14.pdf>
19. Шкрібляк М., Бялик В. Загальна характеристика публіцистичного дискурсу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація»*. 2020. Вип. 1. С. 70–74. URL: <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2020-1-10> (дата звернення: 08.01.2024).
20. Ammer Ch. *The American Heritage: Dictionary Of Idioms*. Boston : Houghton Mifflin Company, 1997. 1191 p.
21. Davis J. *The Chinese: A General Description of the Empire of China and Its Inhabitants*. New York : Harper, 1836. Vol. 2. 440 p.

22. Demyanova Y., Abisheva V. Publicistic Discourse: A Cognitive-Axiological Interaction. *Opcion*. 2019. № 20. Ano 35. P. 2899–2921. URL: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=8355794> (accessed: 08.01.2024).
23. Ericson R., Baranek P., Chan J. Visualizing Deviance: A Study of News Organization. Toronto : University of Toronto Press, 1987. 390 p.
24. Foreign Relations of the United States. Diplomatic Papers 1947. Vol. VII (The Near East and Africa). Washington : United States Government Printing Office, 1971. 1377 p.
25. Foulcault M. The Archaeology of Knowledge / trans. by A. Sheridan-Smith. New York : Pantheon Books, 1972. 245 p.
26. Fowler R. Language in the News. Discourse and Ideology in the Press. London : Routledge, 1991. 254 p.
27. Gee J. P. An Introduction to Discourse Analysis: Theory and Method. Third Edition. New York : Routledge, 2011. 224 p.
28. Grynyuk S. P. The Concepts of Media Discourse and Media Text as Major Categories of Media Linguistics: Towards an Understanding of their Interdependence. *Philological Education and Science: Transformation and Modern Development Vectors* : scientific monograph. Riga : «Baltija Publishing», 2023. P. 98–112. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/297/8245/17215-1> (accessed: 10.01.2024).
29. Haberland H. Text, Discourse, Discours: The Latest Report from the Terminology Vice Squad. *Journal of Pragmatics*. 1999. № 7. Vol. 31. P. 911–918. URL: [https://doi.org/10.1016/S0378-2166\(98\)00099-X](https://doi.org/10.1016/S0378-2166(98)00099-X) (accessed: 09.01.2024).
30. Harris Z. Discourse Analysis. *Language*. 1952. № 1. Vol. 28. P. 5–30. URL: <https://doi.org/10.2307/409987> (accessed: 08.01.2024).
31. Hull St., Critcher Ch., etc. Policing the Crisis: Mugging, the State, and Low and Order. London : Macmillan Press Ltd, 1978. 425 p.

32. Inaugural Addresses of the Presidents of the United States: From George Washington 1789 to George Bush 1989 / ed. by Joint Congressional Committee on Inaugural Ceremonies. Washington : United States Government Printing Office, 1989. 350 p.
33. Jürgen Habermas. *Stanford Encyclopedia of Philosophy*. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/habermas/#HabePragTheoMean> (accessed: 08.01.2024).
34. Kiesling E. C. On War Without the Fog. *Military Review*. Fort Leavenworth : Combined Arms Center, 2001. No. 5. Volume LXXXI (September – October 2001). C. 85–87. URL: <https://www.clausewitz.com/bibl/Kiesling-OnFog.pdf> (accessed: 23.08.2023).
35. Leeson P., Dean A. The Democratic Domino Theory: An Empirical Investigation. *American Journal of Political Science*. Bloomington : Midwest Political Science Association, 2009. No. 3. Vol. 53. P. 533–551. URL: <https://doi.org/10.1111/j.1540-5907.2009.00385.x> (accessed: 03.02.2024).
36. Matheson D. Media Discourses: Analysing Media Texts. New York : Open University Press, 2005. 228 p.
37. Melnyk I., Masytska T., Holoiiukh L., Kravchuk V., Polezhaieva T., Honchar K. Evaluative Lexis in Contemporary Publicistic Discourse: Lexicological and Psycholinguistic Projection. *Ad Alta*. 2022. Issue 1. Spec. Issue XXVII. Vol. 12. P. 12–19. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20981> (accessed: 10.01.2024).
38. Nelson J. T. Achilles' Heel: (Im)mortality in the Iliad. *Omnibus*. Oxford, 2021. Issue 82. C. 7–9. URL: <https://doi.org/10.17613/kt2s-gd47> (accessed: 03.02.2024).
39. Newquist HP, Maloof R. This Will Kill You: A Guide to the Ways in Which We Go. New York : St. Martin's Griffin, 2009. 333 p.
40. Partridge E. A Dictionary of Clichés: With an Introductory Essay. London : Routledge and Paul, 1978. 261 p.

41. Plutarch. *Lives*, Vol. IX: Demetrius and Antony. Pyrrhus and Gaius Marius / trans. by B. Perrin. Cambridge : Harvard University Press, 1920. 629 p.
42. Potter J., Wetherell M. *Discourse Analysis. Rethinking Methods in Psychology*. London : Sage Publications, 1995. P. 80–92. URL: https://books.google.com.ua/books?id=GCmsggxUrDoC&pg=PA9&hl=uk&source=gbs_toc_r&cad=3#v=onepage&q&f=false (accessed: 08.01.2024).
43. Rosenstock-Huessy E. *Speech and Reality*. Norwich : Argo Books, 1970. 201 p.
44. Winston S. Churchill: *His Complete Speeches, 1897–1963*. Vol. VII: 1943–1949 / ed. by R. R. James. New York : Chelsea House Publishers, 1974. P. 6735–7905. URL: <https://archive.org/details/winstonschurchil0007unse/mode/2up> (accessed: 03.02.2024).
45. Yusuf Ali A. *The Holy Quran: Arabic Text with an English Translation and Commentary*. Vol I: Containing Introductory Matter and Sfaras I to IX. Lahor : Shaik Muhammad Ashraf, 1937. 468 p.

СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ

46. Blood on One's Hands. *Collins Online Dictionary*. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/blood-on-ones-hands> (accessed: 23.08.2023).
47. Brink. *Online Etymology Dictionary*. URL: <https://www.etymonline.com/word/brink> (accessed: 23.08.2023).
48. Cash Cow. *Cambridge Dictionary*. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/cash-cow> (accessed: 25.08.2023).
49. Definition of 'David and Goliath' Adjective. *Oxford Advanced American Dictionary*. URL:

<https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/david-and-goliath> (accessed: 03.02.2024).

50. Definition of 'Rock-Solid'. *Collins Online Dictionary*. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/rock-solid> (accessed: 03.02.2024).

51. Definition of 'to Play with Fire'. *Collins Online Dictionary*. URL: <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/to-play-with-fire> (accessed: 03.02.2024).

52. Discourse. *Merriam-Webster*. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/discourse> (accessed: 08.01.2024).

53. Discourse. *Oxford Learner's Dictionaries*. URL: https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/discourse_1?q=discourse (accessed: 08.01.2024).

54. Dum Spiro, Spero. *Merriam-Webster*. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/dum%20spiro%2C%20spero> (accessed: 03.02.2024).

55. Endemic. *Merriam-Webster*. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/endemic> (accessed: 03.02.2024).

56. Juggernaut. *Merriam-Webster*. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/juggernaut> (accessed: 23.08.2023).

57. Redline. *Merriam-Webster*. URL: <https://www.merriam-webster.com/dictionary/redline> (accessed: 03.02.2024).

58. Thunderbolt. *Urban Dictionary*. URL: <https://www.urbandictionary.com/define.php?term=thunderbolt> (accessed: 25.08.2023).

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

59. Порошенку не подобається титул «шоколадний король». *TCH*, 28.12.2011. URL: <https://tsn.ua/politika/poroshenku-ne-podobayetsya-titul-shokoladniy-korol.html> (дата звернення: 23.08.2023).

60. 'An Act of War': Inside America's Silicon Blockade Against China. *The New York Times*, 12.07.2023. URL: <https://www.nytimes.com/2023/07/12/magazine/semiconductor-chips-us-china.html> (accessed: 03.02.2024).
61. 'Mob Boss' Assad's Dynasty Tightens Grip Over Husk of Syria. *The Guardian*, 26.05.2021. URL: <https://www.theguardian.com/world/2021/may/26/bashar-al-assad-tightens-grip-on-power-as-syria-goes-to-polls> (accessed: 24.08.2023).
62. 'The US is Ready to Play': President Biden Presses China's Xi to Find 'Ways to Work Together'. *USA Today*, 14.11.2022. URL: <https://www.usatoday.com/story/news/politics/2022/11/14/biden-xi-china-meeting-bali-g-20-summit/10694317002/> (accessed: 03.02.2024).
63. 2022: The Year of Ukraine. *The New York Times*, 16.12.2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/12/16/briefing/ukraine-russia-war-yearend.html> (accessed: 23.08.2023).
64. About Michele Wucker. *The Gray Rhino & Company*. URL: <https://www.thegrayrhino.com/the-gray-rhino-about/michelewucker/> (accessed: 19.01.2024).
65. After American's Killing in Syria, F.B.I. Builds War Crimes Case Against Top Officials. *The New York Times*, 17.04.2023. URL: <https://www.nytimes.com/2023/04/17/us/politics/justice-department-syria-war-crimes.html?searchResultPosition=7> (accessed: 03.02.2024).
66. Analysis: Ukraine Forces Outmanned, Outgunned by Rebels. *USA Today*, 23.02.2015. URL: <https://www.usatoday.com/story/news/world/2015/02/23/ukraine-military-hard-pressed-by-russian-backed-rebels/23883435/> (accessed: 23.08.2023).
67. Arab League: Syria Reinstated as Assad Rehabilitation Continues. *BBC News*, 07.05.2023. URL: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-65519288> (accessed: 24.08.2023).

68. Assad Faces Cash Crisis as EU Bans Syrian Oil Imports. *The Times*, 02.09.2011. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/assad-faces-cash-crisis-as-eu-bans-syrian-oil-imports-b78cnvd5j52> (accessed: 24.08.2023).
69. Assad, the Butcher. *The New York Times*, 09.06.2012. URL: <https://www.nytimes.com/2012/06/09/opinion/bashar-al-assad-the-butcher.html?searchResultPosition=15> (accessed: 03.02.2024).
70. Assad: U.S. Trying to Destabilize Syria. *CNN*, 08.07.2012. URL: <https://edition.cnn.com/2012/07/08/world/meast/syria-unrest/index.html> (accessed: 03.02.2024).
71. Biden Tells Syrian Activists He Still Thinks Assad Must Go. *The Washington Post*, 06.07.2023. URL: <https://www.washingtonpost.com/opinions/2023/07/06/biden-syria-rhetoric-deeds-assad/> (accessed: 03.02.2024).
72. China and Taiwan: A Really Simple Guide. *BBC News*, 06.04.2023. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-59900139> (accessed: 03.02.2024).
73. China Says Its ‘Priority’ Is to Stop Taiwan VP Visiting US Next Month. *Reuters*, 20.07.2023. URL: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/china-says-its-priority-is-stop-taiwan-vp-visiting-us-next-month-2023-07-20/> (accessed: 03.02.2024).
74. China Sent Nearly 1,000 Military Aircraft Near Taiwan in 2021: Taipei. *Newsweek*, 22.12.2021. URL: <https://www.newsweek.com/china-sent-nearly-1000-military-aircraft-near-taiwan-2021-1662038> (accessed: 03.02.2024).
75. China Warns of “Drastic Measures” if Taiwan Provokes on Independence. *Reuters*, 29.12.2021. URL: <https://www.reuters.com/world/china/china-warns-drastic-measures-if-taiwan-provokes-independence-2021-12-29/> (accessed: 03.02.2024).
76. China-Taiwan Tensions are Raising Fears of a Conflict. In Taipei, However, People don’t Seem Worried. *CNN*, 14.10.2021. URL:

<https://edition.cnn.com/2021/10/14/asia/taiwan-china-taipei-people-intl-hnk/index.html> (accessed: 03.02.2024).

77. China-Taiwan: Why Tensions are Rising and What Could Happen in 2023. *Reuters*, 06.12.2022. URL: <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/yearender-eye-storm-taiwan-centre-sino-us-tensions-2022-12-06/> (accessed: 03.02.2024).

78. Congress Seeks to Arm Taiwan Quickly as China Threat Grows. *The Washington Post*, 13.11.2022. URL: <https://www.washingtonpost.com/national-security/2022/11/13/taiwan-china-invasion-military-aid/> (accessed: 03.02.2024).

79. Crime Wave Engulfs Syria as Its Cities Reel From War. *The New York Times*, 10.08.2012. URL: <https://www.nytimes.com/2012/08/10/world/middleeast/crime-wave-engulfs-syria-as-its-cities-reel-from-war.html> (accessed: 03.02.2024).

80. Crucial Battle for Kherson Could Be Settled in Weeks; Ukraine Receives Air Defense Weapons: Updates. *USA Today*, 07.11.2022. URL: <https://www.usatoday.com/story/news/world/2022/11/07/ukraine-russia-war-live-updates/8291171001/> (accessed: 23.08.2023).

81. Diplomatic Tango: Blinken Heads to China. But Thawing Relations Will Take More Than A Meeting. *USA Today*, 18.06.2023. URL: <https://www.usatoday.com/story/news/world/2023/06/18/blinken-trip-to-china-may-not-thaw-tensions-here-is-what-could/70328705007/> (accessed: 03.02.2024).

82. Elephant in the Room. *World Wide Words*. URL: <http://www.worldwidewords.org/qa/qa-ele2.htm> (accessed: 03.02.2024).

83. Fearful but Defiant: Life Goes On in Taiwan Despite China's Threats. *The Guardian*, 22.10.2021. URL: <https://www.theguardian.com/world/2021/oct/22/fearful-but-defiant-life-goes-on-taiwan-despite-china-threats> (accessed: 03.02.2024).

84. Fighting the Syrian Regime From a Chicago Office. *The New York Times*, 03.07.2011. URL:

<https://www.nytimes.com/2011/07/03/us/03cnctabbara.html?searchResultPosition=3> (accessed: 03.02.2024).

85. Has Putin's War Failed And What Does Russia Want From Ukraine? *BBC News*, 24.02.2023. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-56720589> (accessed: 03.02.2024).

86. Hungary's Orban Says Europe 'Drifting Into' Ukraine War. *Reuters*, 18.02.2023. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/hungarys-orban-says-europe-drifting-into-ukraine-war-2023-02-18/> (accessed: 03.02.2024).

87. If China Moves to Take Taiwan, Report Sees 3,500 Potential Targets. *Newsweek*, 02.09.2022. URL: <https://www.newsweek.com/if-china-moves-take-taiwan-report-sees-3500-potential-targets-1739117> (accessed: 03.02.2024).

88. In Syria's War, Alawites Pay Heavy Price for Loyalty to Bashar al-Assad. *The Daily Telegraph*, 07.04.2015. URL: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/11518232/In-Syrias-war-Alawites-pay-heavy-price-for-loyalty-to-Bashar-al-Assad.html> (accessed: 24.08.2023).

89. Is Taiwan Next? *The New York Times*, 04.08.2021. URL: <https://www.nytimes.com/2021/08/04/magazine/taiwan-china.html> (accessed: 03.02.2024).

90. Is Vladimir Putin Irrational? *CNN*, 03.04.2014. URL: <https://edition.cnn.com/2014/04/03/opinion/volkov-russia-ukraine/index.html> (accessed: 23.08.2023).

91. Kiev and Separatists Meet in Minsk for Ukraine Peace Talks. *The Daily Telegraph*, 05.09.2014. URL: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/europe/ukraine/11076682/Kiev-and-separatists-meet-in-Minsk-for-Ukraine-peace-talks.html> (accessed: 03.02.2024).

92. Lviv Becomes a Model for Development in Ukraine. *USA Today*, 06.10.2015. URL: <https://www.usatoday.com/story/money/business/2015/10/06/lviv-becomes-model-development-ukraine/73335334/> (accessed: 23.08.2023).

93. New Cold War Begins as Vladimir Putin Invades Ukraine. *The Daily Telegraph*, 24.02.2022. URL: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2022/02/24/new-cold-war-begins-vladimir-putin-invades-ukraine/> (accessed: 03.02.2024).
94. Noose Tightens on Assad as Turkey Closes Border to Trade Worth £1.6 bn. *The Times*, 01.12.2011. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/noose-tightens-on-assad-as-turkey-closes-border-to-trade-worth-pound16bn-k9g2cdrsbjd> (accessed: 24.08.2023).
95. Opinion: To Avert War with China, the U.S. Must Prioritize Taiwan Over Ukraine. *The Washington Post*, 18.05.2023. URL: <https://www.washingtonpost.com/opinions/2023/05/18/taiwan-ukraine-support-russia-china/> (accessed: 03.02.2024).
96. Opinion: How the War in Ukraine Obscured an Uncomfortable Truth. *CNN*, 09.02.2023. URL: <https://edition.cnn.com/2023/02/09/opinions/zelensky-ukraine-war-corruption-crackdown-bociurkiw/index.html> (accessed: 23.08.2023).
97. President Donald Trump Moves to Stop ‘Endless Wars’. I stand With Him: Sen. Rand Paul. *USA Today*, 16.10.2019. URL: <https://www.usatoday.com/story/opinion/2019/10/16/donald-trump-right-leave-syria-rand-paul-editorials-debates/4003497002/> (accessed: 03.02.2024).
98. Progress in Importation of US Equipment Dispels Doubts on SMIC’s Capacity Expansion for Mature Nodes for Now. *TrendForce*, 05.03.2021. URL: <https://www.trendforce.com/presscenter/news/20210305-10693.html> (accessed: 03.02.2024).
99. Putin Compared to Hitler for Mariupol Visit After ICC Warrant. *Newsweek*, 19.03.2023. URL: <https://www.newsweek.com/putin-compared-hitler-mariupol-visit-amid-icc-warrant-1788750> (accessed: 23.08.2023).
100. Putin Makes Surprise Visit to Occupied Mariupol. *The Times*, 19.03.2023. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/putin-makes-surprise-visit-to-occupied-mariupol-r697nn7jq> (accessed: 03.02.2024).

101. Putin Reveals Why He Didn't Launch Full Invasion of Ukraine in 2014. *Newsweek*, 19.03.2023. URL: <https://www.newsweek.com/putin-reveals-why-he-didnt-launch-full-invasion-ukraine-2014-1788767> (accessed: 23.08.2023).
102. Russia Warns of Civil War if Ukraine Uses Force to Quell Eastern Revolts. *CNN*, 08.04.2014. URL: <https://edition.cnn.com/2014/04/08/world/europe/ukraine-crisis/index.html> (accessed: 23.08.2023).
103. Russian Jets Harass US Drones Over Syria. *CNN*, 05.07.2023. URL: <https://edition.cnn.com/2023/07/05/politics/russia-harass-us-drones-syria/index.html> (accessed: 03.02.2024).
104. Russian Veto Signals End of Turkey-Based UN Aid Operation in Syria. *Reuters*, 12.06.2023. URL: <https://www.reuters.com/world/russia-vetoes-9-month-renewal-un-aid-syria-turkey-2023-07-11/> (accessed: 24.08.2023).
105. Russians 'Threatened US Base with Destruction' in Syria. *The Daily Telegraph*, 23.06.2023. URL: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2023/06/23/us-russia-syria-civil-war-bashar-al-assad/> (accessed: 24.08.2023).
106. Russia-Ukraine War: Kyiv Claims to Have Foiled Russian Hacking of Armed Forces Combat System – As It Happened. *The Guardian*, 08.08.2023. URL: <https://www.theguardian.com/world/live/2023/aug/08/russia-ukraine-war-live-updates-moscow-missile-attack-pokrovsk-injuries-deaths> (accessed: 03.02.2024).
107. Secret CIA Effort in Syria Faces Large Funding Cut. *The Washington Post*, 12.06.2015. URL: https://www.washingtonpost.com/world/national-security/lawmakers-move-to-curb-1-billion-cia-program-to-train-syrian-rebels/2015/06/12/b0f45a9e-1114-11e5-aded-e82f8395c032_story.html (accessed: 03.02.2024).
108. Steelworks Battle Was Ukraine's Dunkirk. *The Times*, 17.03.2023. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/steelworks-battle-was-ukraines-dunkirk-2x0vqhvsh> (accessed: 03.02.2024).

109. Syria: Protests despite Assad Reform Promises. *BBC News*, 07.04.2011. URL: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-13110505> (accessed: 24.08.2023).

110. Syria's Assad Retakes Arab League Seat after 12 Years in Isolation. *The Times*, 19.05.2023. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/syrias-assad-retakes-arab-league-seat-after-12-years-in-isolation-fxh0d6swn> (accessed: 24.08.2023).

111. Syria's Assad Says He Will Not Negotiate with Armed Groups. *Reuters*, 11.12.2015. URL: <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-syria-idUSKBN0TU2F920151211> (accessed: 24.08.2023).

112. Syria's Assad Vows to Lift Emergency Law by Next Week. *Reuters*, 16.04.2011. URL: <https://www.reuters.com/article/us-syria-idUSTRE72N2MC20110416> (accessed: 24.08.2023).

113. Syria's Assad: Aleppo a 'Springboard' to Winning the War. *BBC News*, 14.10.2016. URL: <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-37653116> (accessed: 24.08.2023).

114. Syria's War: Six Years of Bloodshed, Violence and Destruction. *Newsweek*, 10.03.2017. URL: <https://www.newsweek.com/syria-war-566057> (accessed: 03.02.2024).

115. Syrian Art Smuggled from the Midst of Civil War to Show in London. *The Guardian*, 22.06.2013. URL: <https://www.theguardian.com/world/2013/jun/22/syria-art-smuggled-exhibition-london-uk> (accessed: 24.08.2023).

116. Syrian Conflict Declared a Civil War by the Red Cross. *The Daily Telegraph*, 15.05.2012. URL: <https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/syria/9401899/Syrian-conflict-declared-a-civil-war-by-the-Red-Cross.html> (accessed: 25.08.2023).

117. Syrian War Widens Sunni-Shia Schism as Foreign Jihadis Join Fight for Shrines. *The Guardian*, 04.06.2013. URL:

<https://www.theguardian.com/world/2013/jun/04/syria-islamic-sunni-shia-shrines-volunteers> (accessed: 24.08.2023).

118. Taiwan Invasion by China would Fail, but at Huge US Cost, Analysts' War Game Finds. *The Guardian*, 10.01.2023. URL: <https://www.theguardian.com/world/2023/jan/10/taiwan-invasion-by-china-would-fail-but-at-huge-us-cost-analysts-war-game-finds> (accessed: 03.02.2024).

119. Taiwan Military Expert: 'Porcupine Strategy' Could Deter Chinese Invasion. *Japan Forward*, 27.01.2023. – Mode of access: <https://japan-forward.com/taiwan-military-expert-porcupine-strategy-could-deter-chinese-invasion/> (accessed: 03.02.2024).

120. Taiwan Tensions: US would Suffer 'Devastating Losses' in War with China. *The Times*, 11.08.2022. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/taiwan-tensions-us-would-suffer-devastating-losses-in-war-with-china-7q5bk3qdx> (accessed: 03.02.2024).

121. The 200 Greatest Comic Book Characters of All Time, Part 2. *Wizard Universe*. URL: <https://web.archive.org/web/20080603030126/http://www.wizarduniverse.com/051308top200characters2.html> (accessed: 19.01.2024).

122. The Battle of Ilovaisk: Details of a Massacre Inside Rebel-Held Eastern Ukraine. *Newsweek*, 14.11.2014. URL: <https://www.newsweek.com/2014/11/14/battle-ilovaisk-details-massacre-inside-rebel-held-eastern-ukraine-282003.html> (accessed: 23.08.2023).

123. The Free World Can't Allow Taiwan to Become a Second Ukraine. *The Daily Telegraph*, 08.08.2022. URL: <https://www.telegraph.co.uk/world-news/2022/08/08/free-world-cant-allow-taiwan-become-second-ukraine/> (accessed: 03.02.2024).

124. The U.S. and Russia Test Each Other in Syria. *Newsweek*, 20.07.2023. URL: <https://www.newsweek.com/us-russia-test-each-other-syria-opinion-1814112> (accessed: 03.02.2024).

125. The War in Ukraine Is More Devastating Than You Know. *The Washington Post*, 09.04.2018. URL: <https://www.washingtonpost.com/news/monkey-cage/wp/2018/04/09/the-war-in-ukraine-is-more-devastating-than-you-know/> (accessed: 23.08.2023).
126. The West Needs a Smarter China Strategy to Dissuade It from Invading Taiwan. *The Daily Telegraph*, 05.07.2023. URL: <https://www.telegraph.co.uk/business/2023/07/05/china-strategy-to-dissuade-invading-taiwan-russia-india/> (accessed: 03.02.2024).
127. Troop Deaths and Injuries in Ukraine War Near 500,000, U.S. Officials Say. *The New York Times*, 18.08.2023. URL: <https://www.nytimes.com/2023/08/18/us/politics/ukraine-russia-war-casualties.html> (accessed: 23.08.2023).
128. Trump's Response to Syrian Attack is Incoherent: #tellusatoday. *USA Today*, 06.04.2017. URL: <https://www.usatoday.com/story/opinion/2017/04/06/trumps-response-syrian-attack-incoherent-tellusatoday/100135574/> (accessed: 03.02.2024).
129. Ukraine 2014 Inflation Rises to 24.9 pct, Highest in 14 Years. *Reuters*, 06.01.2015. URL: <https://www.reuters.com/article/ukraine-crisis-prices-idUSL6N0UL0V920150106> (accessed: 03.02.2024).
130. Ukraine Buries Unidentified Soldiers Months After Eastern Battle. *Reuters*, 07.08.2015. URL: <https://www.reuters.com/article/idUSKCN0QC1QY20150807> (accessed: 03.02.2024).
131. Ukraine Crisis: An Essential Guide to Everything That's Happened So Far. *The Guardian*, 13.04.2014. URL: <https://www.theguardian.com/world/2014/apr/11/ukraine-russia-crimea-sanctions-us-eu-guide-explainer> (accessed: 03.02.2024).
132. Ukraine Is Now the Most Mined Country. It will Take Decades to Make Safe. *The Washington Post*, 22.07.2023. URL:

<https://www.washingtonpost.com/world/2023/07/22/ukraine-is-now-most-mined-country-it-will-take-decades-make-safe/> (accessed: 23.08.2023).

133. Ukraine Strategy Bets on Restraint by Russia. *The New York Times*, 09.08.2014. URL: <https://www.nytimes.com/2014/08/10/world/europe/ukraine.html> (accessed: 23.08.2023).

134. Ukraine Suffers Devastating Defeat In War Against Separatists. *The Times*, 18.02.2015. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/ukraine-suffers-devastating-defeat-in-war-against-separatists-3x3zwnsz55m> (accessed: 03.02.2024).

135. Ukraine's Revolution: Making Sense of a Year of Chaos. *BBC News*, 21.11.2014. URL: <https://www.bbc.com/news/world-europe-30131108>

136. UN Human Rights Office estimates more than 306,000 civilians were killed over 10 years in Syria conflict. *Office of the High Commissioner for Human Rights: Press Releases*. URL: <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2022/06/un-human-rights-office-estimates-more-306000-civilians-were-killed-over-10> (accessed: 19.01.2024).

137. US 'Concerned' by China's Incursion into Taiwan's Defence Zone. *BBC News*, 03.10.2021. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-58780258> (accessed: 03.02.2024).

138. War in Ukraine. *Global Conflict Tracker*. Council on Foreign Relations. URL: <https://www.cfr.org/global-conflict-tracker/conflict/conflict-ukraine> (accessed: 03.02.2024).

139. We're Ready to Die in Taiwan, Chinese Declare in Propaganda. *The Times*, 07.08.2023. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/china-documentary-taiwan-military-v6jf0x26z>

140. What Was the Gordian Knot? *History*, 03.02.2016. URL: <https://www.history.com/news/what-was-the-gordian-knot> (accessed: 03.02.2024).

141. What You Need to Know About China-Taiwan Tensions. *CNN*, 24.05.2022. URL: <https://edition.cnn.com/2022/05/24/china/china-taiwan-conflict-explainer-intl-hnk/index.html> (accessed: 03.02.2024).

142. Who are the Uyghurs, and What's Happening to Them in China? *The Washington Post*, 19.11.2021. URL: <https://www.washingtonpost.com/world/2021/02/11/china-uyghurs-genocide-xinjiang/> (accessed: 03.02.2024).

143. Why China Could Win the New Global Arms Race. *BBC News*, 28.07.2022. URL: <https://www.bbc.com/news/world-asia-china-59600475> (accessed: 03.02.2024).

144. Why Putin Won't Abandon Assad. *CNN*, 20.11.2015. URL: <https://edition.cnn.com/2015/11/20/opinions/aron-russia-us-cooperation/index.html> (accessed: 03.02.2024).

145. Xi's Designs on Taiwan will Outlast US Resolve. *The Times*, 21.09.2021. URL: <https://www.thetimes.co.uk/article/xis-designs-on-taiwan-will-outlast-us-resolve-2gvzzm80x> (accessed: 03.02.2024).

SUMMARY

The presented paper is dedicated to the analysis of such an actual problem as the English-language publicistic discourse and its lexical-semantic features in the context of coverage of modern military and diplomatic conflicts in the world.

The object of the work can be defined as a publicistic discourse and its concept in modern linguistics.

The main aim of the work is a profound analysis of lexical-semantic and stylistic features of coverage of military-political news in modern English-language publicistic discourse. It determined the accomplishment of such objectives as:

1) a comprehensive analysis and systematization of the theoretical foundations of the theory of discourse;

2) a comparative analysis of the linguistic features of coverage of the civil war in Syria, the Sino-Taiwanese diplomatic conflict and Russian aggression against Ukraine in the publicistic discourse of Great Britain and the United States.

The paper analyzes the works of well-known researchers of the theory of “discourse” (Z. Harris, H. Haberland, D. Matheson, T. van Dijk, V. Karasyk, T. Dobrosklonska, E. Kushch, N. Karpchuk, O. Moseichuk, O. Khoroshun and others) and highlights 5 main approaches to the interpretation of this concept. The author points out that the use of the category of “publicistic (or media) discourse” makes it possible to determine the main lexical-semantic features and perspectives in the coverage of current military-political news in the columns of British and American periodical press as well as famous Internet agencies.

The scientific novelty of the presented research lies in the investigation of language features in modern English-language publicistics of Great Britain and the USA in the context of coverage of current military and political news of the world from the point of view of the theory of discourse.

Key words: *discourse, publicistic discourse, news, periodical press, idioms, stylistic devices, military conflict*

**Декларація
академічної доброчесності
здобувача ступеня вищої освіти ЗНУ**

Я, Ткачук Тарас Анатолійович, студент 2 курсу магістратури, денної форми навчання, факультету іноземної філології, спеціальність 035 Філологія, освітньо-професійна програма Мова і література (англійська) адреса електронної пошти tarastkachuk1995@gmail.com,

- підтверджую, що написана мною кваліфікаційна робота на тему «Мовні особливості висвітлення військово-політичних новин в сучасному англomовному публіцистичному дискурсі» відповідає вимогам академічної доброчесності та не містить порушень, що визначені у ст. 42 Закону України «Про освіту», зі змістом яких ознайомлений;

- заявляю, що надана мною для перевірки електронна версія роботи є ідентичною її друкованій версії;

- згоден на перевірку моєї роботи на відповідність критеріям академічної доброчесності у будь-який спосіб, у тому числі за допомогою Інтернет-системи, а також на архівування моєї роботи в базі даних цієї системи.

Дата _____

Підпис _____

ПІБ (студент) Ткачук Т. А.